

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRA
Romániában

Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — — 290
Egy hónapra — — — 100

Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejjel drágább

Csehszlovákiában

Egy hónapra — ck 40—
Egy szám ára — ck 2—

kiadó-
vivalat és nyomda
Uj-Kolozsvár, St. Barom
A. Pop (Brassai-ut)
Telefon:
Körk. és kiadóvivalat
877, 228 és 1047
St. K. Sz. — — — 228
Egy szám ára pályázatra
és vidéken is fej
nyomdáiban — — — 5

1926 július 5 Hétfő

Uj-Kolozsvár ★ IX. évfolyam ★ 144 szám

5686. Tamuz 23

A dráguló papír

A világot alakító események zajlásában ritkán adódik alkalom arra, hogy a magunk legbensőbb ügyeiről, mintegy pro domo beszéljünk. Ezúttal azonban kényszerítve vagyunk rá annál is inkább, mert ez a mi legbensőbb ügyünk egyben az újságolvasó közönség ügye is. Bukarestből érkezett mai híradás szerint a papírgyárak újból emelni akarják az újságpapíros árát, annak ellenére, hogy már a közel-múltban is történtek áremelkedések. Az utolsó hónapokban körülbelül huszszázalékos volt a drágulás, amelyet azonban a lapvállalatok — kulturhivatásuk tudatában — nem hártottak át a közönségre, sőt el vannak szánva arra is, hogy amíg lehetséges, a nyomdaiiparban az új kollektív szerződés folytán előállott munkabéremelkedéseket sem hártják át mindaddig, amíg ez egzisztenciájukat nem veszélyezteti.

A papírgyárakat azonban, úgy látszik, kimondottan csak rideg üzleti érdekek vezetik, mert jelenleg nem tartjuk, nem is tarthatjuk indokoltnak az újabb áremelési akciót. Annál is inkább nem, mert ha a belföldön érvényben lévő nyersanyagárakat és munkabéreket összehasonlítjuk a külföldiekkel, úgy konstatálnunk kell, hogy Romániában lényegesen előnyösebb a gyárak helyzete, mint a külföldön. Ennek ellenére — s ez mutatja a papírgyárak rideg tendenciáját — a belföldi papírgyárak 30-40 százalékkal magasabbak a külföldi papírgyáraknál.

Önkéntelenül felvetődik a kérdés, hogy a lapvállalatok miért nem szerzik be külföldi papírszükségletüket? Igen egyszerű erre a felelet, és pedig az, hogy a külföldi papírgyártmányokat s így az újságpapírt is, a vámszabályzat igen magas illetékekkel sújtja, ami lehetlenné teszi a belföldi lapok számára a papír importját. Ez a vámpolitika — speciálisan az újságpapírra vonatkoztatva — valósággal monopolszerű helyzetet biztosít a belföldi papírgyáraknak, ami semmiesetre sem egészséges állapot. Nem egészséges állapot főleg azért, mert ez az áremelési szándék végeredményben az erdélyi és általában a romániai olvasóközönség zsebére megy, amely megszokta, hogy a külföldi lapok árához viszonyítottan nagyon olcsó és jó lapokat kapjon.

Ezt az olcsóságot a lapvállalatok a legnagyobb áldozatok árán fenn akarják tartani, amíg lehetséges, fenn akarják tartani azért, mert jól tudják, hogy az olcsó lapokkal kulturmissziót teljesítenek s különben is fokozni akarják a közönség kulturfelnevelő képességét. Mindezt az sikerült is a lapvállalatoknak, amelyek — a német, osztrák és magyarországi lapárakat véve alapul — épen feleáron hozták forgalomba az egyes regátai és erdélyi sajtó-organumokat. Ugyanakkor, amikor Magyarországon és Ausztriában, sőt Csehszlovákiában is az egyes lappéldányok ára 8-10 lej között mozog, Németországban pedig még magasabb nívón, Erdélyben és a Regátban a 3 és 5 lejes lapárak a dominálók.

A kormány, amelynek teljes tudatában kell lennie a sajtó kulturális hivatásának, a jó és megbízható hírszolgálat előnyeinek, lehetetlen, hogy tétlenül nézze a papírgyárak drágító szándékát. Egy fejlődő országban szinte politikai érdek az, hogy minél szélesebb rétegek minél olcsóbban jussanak újságjaikhoz, mely összekötő szerv a politikai célkitűzések és az egyes néprétegek között.

Minderútt a világon a kormányok — a lapok pártállására való tekintet nélkül — arra törekcsenek, hogy a sajtót olcsó papírral lássák el s így lehetővé tegyék a lapok minél szélesebb rétegekben való elterjedését, ami a politikai és kulturális érdeklődés felfokozását, a társadalmi lelkiismeret kialakulását s egy

egészséges szellem megteremtését segíti elő.

A kormánynak meg kell találnia tehát a presszióknak azt az enyhe formáját, amely lehetővé teszi, hogy a papírgyárak, anélkül, hogy üzleti érdekeik csorbát szenvednének, a lapok számára olcsó papírt termeljenek. Ha ez nem volna lehetséges, akkor a vámnomenklatúrában kell olyan enyhítéseket alkalmazni, mely lehetővé teszi a külföldi papír versenyét a belföldi papírgyárakkal. Mindenesetre meg kell szünnie annak a monopolszerű állapotnak, mely lehetővé teszi, hogy a papírgyárak minden különösebb irdók nélkül emeljék az árakat.

Ez a kívánalmunk nem kimondottan na-

gunkért való, hanem elsősorban a közönségért, melyet a lapvállalatok rem szívesen terhelnek meg újabb lapáremeléssel. Már pedig, ha a drágítási kampány tovább tart, akkor a lapvállalatok mégis kénytelenek lesznek az árdifferenciát a közönségre áthárítani. A kormánynak fogja terhelni a felelősség, ha ez bekövetkezik. Mi mindenesetre a végsőkig fogunk küzdeni az ellen, hogy ez bekövetkezzék, mert jól tudjuk, hogy a közönség legkevésbé kulturszükségleteinek drágulását látja szívesen, különösen itt, ahol még kulturigényeknek s az olvasási szükségletek nincsenek olyan kialakult tradíciók, mint a nagy nyugati államokban.

Továbbra is zár alatt tartják a német fejedelmek vagyonát

A kisajátítás kérdését 1926 december 31-ig levették a napirendről

(Berlin, július 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A birodalmi gyűlés mai ülésén 333 szavazattal tíz ellenében elhatározták, hogy a fejedelmi vagyonokat ez év végéig, 1926. december 31-ig, további zár alatt tartják és csak a jövő év folyamán rendezik véglegesen azok tulajdonjogát. Ezzel a határozattal egyidőre lekerült a napirendről a fejedelmi vagyonok kisajátításának kérdése, amely az utolsó hetekben olyan nagy izgalmakhoz vezetett. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a németországi politikai életben szélesedni álit be.

A fejedelmi vagyonok megváltásáról szóló javaslatot, amelyet hónapokon keresztül tárgyaltak a minisztertanácsban és a parlamenti tanácsban, a kormány visszavonta. A birodalmi kormányt a megoldhatatlan helyzet kényszerítette erre a lépésre, mert a javaslat benyújtását a kormány lemondásának és a birodalmi ülés feloszlásának kellett volna követnie. A birodalmi elnök azonban közölte a kancellárral, hogy a birodalmi gyűlés feloszlásához külpolitikai okok miatt nem járul hozzá. Így tehát, miután a szociáldemokraták és a német nemzetiek úgy határoztak, hogy a javaslat el-

len fognak szavazni és így a javaslatnak nem lehetett többsége, a kormánynak nem volt más választása, mint a javaslat visszavonása.

A kormánypártok megegyeztek abban, hogy a birodalmi kormányt felkérjük, hogy továbbra is maradjon a helyén. A centrum eredetileg követelte, hogy a kancellár és a párt többi minisztertagja mondjon le. Ma este azonban a többi kormánypárttal tartott megbeszélésen csatlakoztak a többi pártoknak ahhoz a véleményéhez, hogy a birodalmi kormánynak nem kell távoznia.

Aruló hiúsította meg a spanyol forradalmi összeesküvést

Tábornokok állották a diktatura elleni mozgalom élén

(Madrid, július 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt az egész világsajtót bejárta a hír, hogy Spanyolországban forradalmi mozgalmat fedeztek fel, melyben igen előkelő személyek vettek részt. A hírt maga Primo de Rivera cáfolta meg, aki ellen az összeesküvés irányult. Most azonban Primo de Rivera is kénytelen beismerni, hogy az összeesküvés ténye felforgott. Egy pénteken este hat órakor nyilvánosságra hozott hivatalos spanyol jelentés beismeri, hogy összeesküvést szöttek Primo de Rivera kormánya ellen. Kiviláglik a jelentés sorai közül az is, hogy nagy és komoly ügyről volt szó, de az összeesküvés jelentősége felülmúlja a hivatalos nyilatkozat információit.

Ma még nem lehet tudni, hogy milyen módon szerzett tudomást a madridi rendőrség az összeesküvés tervéről. Azt mondják, hogy a véletlen juttatta kezükbe az adatokat, egy szindikalista munkás levélpapírjainak átkutatása közben. Mások viszont azt állítják, hogy az összeesküvés egyikje Barri Obero volt képviselő adta el az okmányokat a rendőrségnek. Az összeesküvés névsora páratlan társaságot mutat.

Tábornokok az összeesküvés között

Szindikalis ákon, köztársaságiakon, elégedetlen intellektuelleken kívül a diktátor babérszára feltékény tábornokok neve disziti a gazdag listát. A mozgalom katonai vezetője Weiler tábornok volt, aki 84 esztendő és egy száz évvel ezelőtt Spanyolországba bevándorolt német katonaszervező. A 84 éves ember aligha lett volna képes nagyobb akciók leveze-

tésére. Tagadhatatlan, hogy Primo de Riverának sok ellenséggel kell számolnia, azonban ez a mostani akció nem látszik veszedelmesnek. Az összeesküvés többi részesei főképpen ismeretlen emberek. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ne lett volna komoly veszélynek kitéve a spanyol diktátor. A hadsereg megbomlasztása megletésszerűen megvalósulhatott volna, esetleg meg is buktathatták volna a mai kormányt.

Monarchistajellegű volt az összeesküvés

Ugy látszik, hogy az összeesküvés Barcelonában, Saragozában, Kordovában egyidejűleg akarták megkezdeni előtörésüket. Mi volt a tulajdonképeni célja az összeesküvésnek? Weiler egy távirata szerint, amelyet az összeesküvés sikere esetén küldtek volna az uralkodóhoz, monarchisztikus jellegű volt a mozgalom. Állítólag nem akartak mást, mint az alkotmányos szabadságot helyreállítani. A parlamentarizmus azonban egyelőre annyira lejárta magát Spanyolországban, hogy nem bizonyos, vajjon a nagy tömegek kiálltak volna-e a barrikádokra, hogy harcba szálljanak a diktatura ellen.

A spanyol király ellen Párisban tervezett merénylet részletei ma váltak ismeretessé. Mind a két letartóztatott spanyol anarchista résztvevő 1924-ben a Chevala bíboros elleni merénylettervben Saragozában és 1925-ben a lyoni rablógyilkosságban. A merénylet néhány órával a spanyol király elutazása előtt jutott a spanyol rendőrség tudomására és sikerült azt kellő időben elhárítani.

A modern nőnek kell ékszer és platina, de még inkább egy Sipos-féle reklám-harisnya. Kapható Cluj, Ferdinánd-király-ut 8. szám, Sipos-nál

A gráci gépgyár kap megbízást a két Diesel-motor szállítására

Csak tavasszal kerül sor Kolozsvár villamosműveinek kibővítésére. A héten írják ki a pályázatot a villamosművek igazgatói állására

(Cluj-Kolozsvár, július 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár város törvényhatósági tanácsa ma délelőtt és délután tartott folytatódó ülésén kerültek felbontásra a villamosmű kibővítésére szükséges két Diesel-motor szállítására hirdett pályázatra beérkezett ajánlatok. Összesen hat ajánlat érkezett be, amelyek közül kettő állított fel csupán olyan feltevéseket, amelyeket a város elfogadhatott. Az egyik ajánlattevő a Gratzer Wagon- und Maschinenfabrik A.-G. volt, amely két darab, egyenként ezer lóerős Diesel-agregát leszállítására vállalkozott a következő feltételek mellett: Kilenc és félhónapon belül felszereli a strand melletti hőerőtelepen az első gépet, tízenegy és félhónapon belül pedig a második motort. A két gép ára 29,112 000 lej, amelynek lefizetése tíz éven belül kell megtörténnie.

A másik ajánlatot a svájci Sultzer gépgyár tette, amely már az év novemberére kötelezte magát két darab egyenként ezer lóerős Diesel-motor beállítására, ajánlata azonban az előzőnél kilencmillió lejjel drágább volt. A városi tanács meghallgatta a két ajánlatra vonatkozólag Cristea főmérnök, valamint a városi tanács technikai bizottságának véleményét, majd többségi szavazással 1 ellenében a Gratzer Wagon und Maschinenfabrik ajánlatának elfogadása mellett döntött.

A két motor beállítása, ha nem is teljesen, de mindenesetre megoldja a város immár akuttá vált villanyáram-hiányának kérdését. Azonban mert az új gépek installálására csak a jövő év tavaszára kerül sor, valószínűnek látszik, hogy az áramszolgáltatás ezen a télen ismét súlyos nehézségbe fog ütközni.

A városi tanács tegnap ismeretesen úgy határozott, hogy a Roata Vasile eddigi villamosmű igazgatóval kötött szerződés felbontása folytán az igazgatói ezéket betöltetlennek deklarálja. A villamosmű ideiglenes vezetésére a városi tanács a

műszaki bizottság javaslatára Suceava méraökök delegáltja, aki a villamosmű vezetésében eddig is fontos pozíciót töltött be. Ugyanakkor elhatározta

a városi tanács, hogy a városi villamosművek igazgatói székének betöltésére pályázatot hirdet, amelyet még e hét folyamán publikálni fognak.

Szerdán kezd meg kolozsvári vendégszereplését a vilnai zsidó színtársulat

(Cluj Kolozsvár, július 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár és a közeli városok színházai és igaz művészetet kedvelő publikumának a szezon végén egészen kivételes műveltségben lesz része. E hét szerdájától kezdve néhány napos vendégszereplésre eljönnek hozzánk is a vilnaiak és a Magyar Színház színpadáról fognak szólni hozzánk Ansky és Perc nyelvén és előadják az utolsó félvszázadban termelt zsidó irodalom legjavát.

A vilnaiak — ez a harminc egynehány ember — művészi programot képviselnek: nem a szó tudakosan sablonos értelmében, hanem ahogy azt Istenről inspirált művészek, írók és költők kidolgozzák. Programjuk igazat adni, a zsidó lélek legbensőbb igazát.

Ahogy mi egy különös nép vagyunk, különös farsokkal és különös örömeikkel, úgy különös a mi művészetünk is, nemcsak a művészet leglényegében, hanem formájában. Ez pedig legszembeötlőbb a vilnai színtársulatban. Ujszerű dekoratív hatásokkal hoznak a színpadra, maszkirozásokkal a többtől, minden szinte a shakespearei idők egyszerűségére vall és szemünk előtt látjuk megoldva azt az évtizedes problémát, amely a színészek szaván és mozdulatán át, mozgásaik miztikumától akart kihozni sok olyan lelki megnyilvánulást, amit sem dekoráció, sen pátoz pátolai nem képes. Teljes illúziót csak egy olyan együttes tud nyújtani, amelynek minden tagja, mélyen a lelke gyökeréig átértézte és magából és magában ujja élesztette a költői alkotást. Az ilyen társulat nem is adhat elő csak tiszta művészetet.

A vilnaiak bizonyítják, hogy ez lehetséges. Ahol minden egyes szereplő nem szavalja, hanem átéli a szerepét, ahol az együttjátszás úgy forog és igazodik egymáshoz, mint gyöngyfűzék kincsei, ott leegyszerűsítők a d's'letek. De a vilnaiak e leegyszerűsítésben is eredetiek és megdöbbentően stílusosak.

Első előadásuk a Nap és éj zsidó misztikum. A szerző fölvetette a kérdést: vajjon, ha minden istencsapásból valami jó is származik az emberiségre, mi jó jöhet a pogromokból? Éj bemutat egy szent embert, rebbet, aki a pogrom vérében, bünsz erőszakban fogant egy gyilkos kozák ágyékából. Negyvenéves korában tudja meg, hogy hon-

nan sarjadt és akkor eszmél teljesen magára, lelki nyugtalanságára, valami a vérében volt, ami keverte az egyensúlyt és valami volt, ami az egyensúlyt a tiszta nyugodtságot soha, egy pillanatra uralkodni nem engedte lelkében. A bizonytalanság döbbenetes, torkot fojtogató atmoszférája vonaglik ebben a darabban.

Ossyp Dymow színijátékát, a Szomorúságának énekeseként adják előcsütörtökön. Ez a darab a zsidó áldozatkésztség és jóság apothozisa. Egy ifjú, akinek semmije nincs, csak meleg, érző zsidó szíve és egy puszta hegedője, megszeret egy leányt, aki szintén szegény, de akinek szíve helyén mágnus van, amely aranyhegyek felé vonzódik. Az ifjú váratlanul pénzhez jut és mégsem szerezheti meg az imádott nőt. Azután fosztogatni engedi magát, barától és hitelezőtől, míg ismét csak a puszta hegedője marad, amivel megéneki szomorúságát.

Péntek este nem játszanak a vilnaiak, Szombaton fél tíz órai kezdettel adják majd a Dobbukot, ezt a hatalmas alkotást, amely a földöntúli szerelem nagy és örök glorifikálása. A környezet egészen chászidi itt kibontakozik az az igazság, ami nem írott törvényekben és nem emberi itélkezésekben mutatkozik, hanem lelkünk legmélyén. Megrendítő darab, amely egyebekben a zsidó népszokásokat is a maguk megejtő szépségében tárja föl.

Vasárnap délután és este ismét a vilnaiak fognak játszani a Magyar Színházban, amelynek dobogóján hétfőn este a Dibuhot adják bucsuzól.

A művészvendégek iránt nemzetiségre való tekintet nélkül szokatlanul nagy érdeklődés nyilatkozik meg.

Kérjen ajánlatot

FLEGLER

műipari festővállalattól, Cluj, Str. I. Rațiu [volt Kötő-ut]. Készít a legegyszerűbből a legdiszesebb festő munkákat.

Címfestő, szobafestő, zománccfényező, mázólo és épületfestési munkákat. Fertőtlenítés és fűregirtás jótállás mellett. Vidéki megrendelést vállal.

Akiba

Irtá Giszkalay János

A római kézből visszahódított várakat és városokat zsidó helyőrségekkel rakta meg. Az egész országot, északról déli irányban három védelmi zónába osztotta, minden védelmi zóna nyugatról Kelet felé húzódó, kisebb-nagyobb helyőrségekkel megrakott erődítéslánca támaszkodott. A diadalmas zsidó hadsereg állandóan készenlétben állott és a Messiás-király pihenését nem ösmerve tünt fel majd itt, majd ott a katonái között, hogy személyesen intézkedjen valahányszor szükség volt rá.

Mit csinált a nagy Aggastyán, a kivított győzelem után? Akiba hű maradt önmagához. A nemzeti ügy diadala az ő személyes győzelme volt, huszesztendei fáradhatatlan szervező munkájának nagyszerű gyümölcse: Zsidóország szent röge újra szabaddá lett, gyűlölt Róma véres fejjel takarodott ki az ország határai közül, a Messiás király dicsősége beragyogja az egész zsidó népet, Jeruzsálemben már verik a népszuverénitási szimbólumát a szabadságpénzeket, a Bar-Kochba pénzeit és az új zsidó pénzek fólrata ősi héber betűkkel: שמעון וירושלים és „Simon“, „Jerusalaim szabadságára“, — minden a legnagyobb rendben folyik: tehát Akiba visszavonulhat. És Akiba visszavonult. Ameddig baj és veszedelem volt, addig az élen állott. Most hogy a diadal teljes volt, amikor második nagy életműve is befejezettnak látszott, nem kért a diadal eredményeiből. Azt tette, amit akkor tett, amikor első életművét, a Misnát megalkotta. Az elhivatottság, a küldetés teljesítésének boldog lelki nyugalmával visszatért családi otthonába, Rachel oldala mellé. Huszesztendővel ezelőtt, férfierejének virágjában indult a nagy népszervező útjára és ezt a legpra-

gyogóbb husz esztendejét szinte megszakítás nélkül, otthonától távol töltötte. Milyen találkozás, milyen egymásra találás lehetett az, amikor mostan, immár hófehér hajjal és a végleges megpihenés reményével újra visszárt induló pontjához: ifjú szerelméhez Rachelhez. Vajjon volt-e valami megbánás bennünk, valami sajnálkozás az egymástól távol töltött életük miatt? A szállaló idő Rachel fölött sem mulott el nyomtalanul. Ő is már közeledett az ötvenedik évéhez és hajdan országghires hollófeke haját már ezüstös szálak szőtték keresztül. De megbánai valójuk, de visszajárnálai valójuk nem volt. Olyan két ember volt ez, akik teljesen voltak és maradék nélkül valók. Ha szerelemről volt szó, akkor a szerelemben olvadtak fel — teljesen és maradék nélkül, — ha küldetésről, akkor a küldetésükben. És boldogok azok, akik maradék nélkül adni tudják magukat, akik tökéletesen fel tudnak olvadni a küldetésben. Mert Rachelnek, a csudálatosan szépnek testben és lélekben, — Rachelnek is küldetése volt — és ő tudta, nyílt szemmel látta ezt. Akiba küldetése az volt, hogy megvesse a zsidó nemzet örök halhatatlanságának alapjait — és Rachel küldetése az volt, hogy a maga küldetésének tudatára ébressze Akibát. Rachel hűségesen teljesítette ezt a küldetését. Akkor, amikor először küldötte el maga mellől szerelmét és akkor, amikor másodszor is utnak bocsájtotta. És most, amikor a teljesülés kezdetén, fehér fejjel, de végre visszatért az ő szerelmére: Rachel lelkét épen úgy megtöltötte a teljesített elhivatottság boldog kielégültsége és diadalmas nyugalma mint Akibát.

Ez a diadalmas érzésre minden ok megvolt. Bar Kochba a legyőzhetetlen Messiás-király úgy örködött az ország határai felett, mint a szárnyaló sas a fészke fölött. Hadrián császár, a zsidó felkelés első hírére ügyet se vetett. De

amikor Rufus egyre újabb és újabb vereségéről érkeztek hozzá a tudósítások, amikor a római hadsereg megtépett, lerongyolt maradványai eszeveszett futással voltak kénytelenek kitakarodni Judea területéről és amikor Bar-Kochba hadvezéri lángeszéről és a zsidó hadak győzhetetlenségéről egyre legendásabb hírek kerültek Rómába, akkor Hadrián imperátor is megijedt egy kissé és sietve küldötte legjobb hadvezéreit újabb és újabb hadseregek élén, a zsidó szabadsárc leverésére. Ami nélkülözhetetlen haderő a római birodalom rendelkezésére állott, azt mind a judesi harctérre irányították. A föníciai, arabiai, egyiptomi, moesiai, mauretaniai légiók egy időben kapták meg a mozgósítási parancsot, a spanyol és a föníciai partokan állomásozó hadiflották szakadatlanul szállították az újabb csapatmerősítéseket Judea határai felé és az akkori római világbirodalom két leghíresebb, sok győzelmes csatában kipróbált hadvezére: Publius Marcellus, Sziria helytartója és Lolius Urbanus Germania kormányzója, egymás után érkeztek meg a zsidó hadszíntérre. Ez egyszer azonban csődöt mondott minden haditudományuk és a fegyveres fölkészültségben való túlsúlyuk. Amikor nyílt ütközetre került a sor, nem halandó emberekkel találtak szemben magukat: Bar-Kochba katonáival — és a Messiás-király egyetlen csapatával pozdorjává törte Róma haderejét. Tinnius Rufus után, most már Publius Marcellus és Lolius Urbanus, Róma két leghíresebb hadvezére is, Judea vérelláztatott földjén hagyta ezer győzelmes csatákban szerzett dicsőségét: a zsidó sasok letépték homlokukról a cserfakoszorút és foszlányokra szakították a római légiók győzhetetlenségének nimbuszát. A világ ámulva, — Róma megdöbbenne fogadta a zsidó győzelmekről és az egyre súlyosabb római vereségekről szóló híreket.

(Folytatása következik.)

Junius 29. vésárhelyi zsidó pályát a szülő mellett. A sz megelégedéssel Dező iskolájáról, aminek jobban, mint abszolválo viz és ezek közül

A vezetői Engel Oszkár hitközségi elnökes tanúként köszönetet a tésben felléptek Farkas Edit, Tibor, Erdős János, Klein László György, aki is

Műsor utazó igazgató tudó a jutalmakat. Zelma VII. az első Radó László

A marosvás repélye iránt A Barisszia mi ben folyt le, n kel igyekszik dását. A vasár kezdő: Prológó lékbeszédet dr. ügyvezető alek énekelni fog, z Halmos László irt versét fogja tart. A műsort sárhelyen vend lat két tagján és szavain fog nincsen, csupán gyűjteni.

A fogaras

a legnagyobb 28-án. Löbl Esz rendezésében képességeinek alkalmi beszéd tatta Herzlt és sikert aratott. összeállítás a dicséri. A megtrék a legfrapp tek. Bock Mar mégyi Mária költeményét, „Eskü“ t ének nologja után Herschdorfer René román ne Szűnet után került bemutatás ben Weisz M Manci, Havas A Bandi és Baba, sikert. A közöns darab hatása aláságban gyönyörtornagyakorlato majd Bock M „Temetés“ cím pontja Krausz Z volt. Az estély hatásos énekszár

Lichter Jakab

Folyó hó 27. keretben ülte m hitoktató 50 é Jakab ki kart t tenitványai Weie hatatlanul buzóll bileumi ünnepegy gramszerten foly nevében költői le bilárst. Dr. Rsdn ben hálás szavak szérának. Tiru

ZSIDÓ KÖZÉLET

Marosvásárhelyi hírek

Junius 29-én, kedden tartotta a marosvásárhelyi zsidó iskola szokásos évzáró ünnepélyét a szülők és érdeklődők élénk részvétele mellett. A szépszámmal megjelent közönség meglepéssel vette tudomásul dr. Engelberg Dezső iskolaigazgató beszámolóját az évi munkáról, aminek eredményességét misem bizonyítja jobban, mint az, hogy a hetedik osztályban az abszolútó virágán 26 tanuló közül 22 ment át és ezek közül hatan jeles eredménnyel.

A vezetőséget, valamint a nővérdéket Engel Oszkár iskolaszéki elnök, Rothmann Mór hitközségi elnök üdvözölték. A távozó hetedik osztályos tanulókat Simon P. István mondott köszönetet a tanári karnak. A kis műsor keretében felléptek Szűcs Klárika, Békés Edit, Farkas Edit, akik francia nyelven, Diamanstein Tibor, Erdős Juci és Grün Sándor, akik románul, Klein Laci, aki héberül és Unterberger György, aki rémetül szavalt.

Műsor után dr. Engelberg Dezső iskolaigazgató tudósít szavak kíséretében kiosztotta a jutalmakat. Az iskola legjobb tanulója Mendel Zelma VII. osztályú növendék, a fiúk közül az első Radó László VII. osztályú tanuló lett.

A marosvásárhelyi Barissza mai Herzl-ünnepélye iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg. A Barissza minden rendezvénye a siker jegyében folyt le, mert az egyesület névszámok-kal igyekszik honorálni a közönség ragaszkodását. A vasárnapi matiné műsora a következő: Prologot mond Hirsch Simon, míg emlékbeszédet dr. Krausz Mór, a helyi csoport ügyvezető alelnöke fog tartani. Romjati Klári énekelni fog, zongorán kíséri dr. Lányi Oszkár, Halmos László Giszkeleynak erre az alkalomra írt versét fogja szavalni, epilógót Kohn Ferenc tart. A műsort gazdagítani fogja az éppen Vásárhelyen vendégszerelő vilnai zsidó szintársulat két tagjának közreműködése, akik énekelni és szavalni fognak. Az ünnepélyre belépődij nincsen, csupán a Keren Kajemetre fognak gyűjteni.

A fogarasi kis Aviva Herzl-estélye

A legnagyobb siker jegyében folyt le június 28-án. Löbl Eszter, az Aviva vezetője az estély rendezésében újra alkalmat talált szervezői képességeinek bemutatására. Magas színvonalú alkalmi beszédében nagy rátermettséggel méltatta Herzlt és lebilincselő előadásával hatalmas sikert aratott. Az estély gazdag műsorának összeállítására is Löbl Eszter finom ízlését dicséri. A megnyitóbeszéd után egymást követték a legfrappánsabb magánzsámok és jelentek. Bock Margit nagy hatással szavalta Halmágyi Mária „Jelentjük neked vezér” című költeményét, majd az Aviva vegyeskara az „Eskü”-t énekelte el. Neumann Ilonka monológja után Neumann Bözsi, Krausz Zsuzsi, Hirschdorfer Baba, Mendel Ibi és Fleissig René román nemzeti táncot adtak elő sikerrel. Szünet után a „Szedzsera” című szindarab került bemutatásra, kitérő szereposztásban, melyben Weisz Margit, Ernster Jenő, Mendel Mancsi, Havas Andor, Ehrerwald Vilmos, Krausz Bandi és Baba, valamint Mendel László arattak sikert. A közönség még a kitünően sikerült szindarab hatása alatt állott, amikor újabb látványosságban gyönyörködhetett. Az Aviva-együttes tornagyakorlatokat mutatott be frappáns hatással, majd Bock Margit elszavalta Emőd Tamás „Temetés” című versét. Az estély kimagasló pontja Krausz Zsuzsi és Mendel Ibi táncduettje volt. Az estély műsora az Aviva-vegyeskar hatásos énekszámával ért véget.

Lichter Jakab lippai hittanár 50 éves szolgálati jubileumára

Folyó hó 27-én vasárnap lélekemelő ünnepség keretében ülte meg a lippai zsidóság Lichter Jakab hitoktató 50 éves szolgálati jubileumát. Lichter Jakab ki akart térni az ünnepeltetéseik elől, de volt tanítványai Weisz Vilmos elnökkel az élén, fardatatlansul buzdították az ünnepség sikerén. A jubileumi ünnepély a zsidó iskola nagytermében programszerzetten folyt le. Deutsch Dezső a hitközség nevében költői lezárulttá beszédében üdvözölte a jubiláns Dr. Rsdnai Ödön a volt tanítványok nevében hálás szavakkal mondott köszönetet volt hitbetránsok. Tiru György a lippai tanítói kar nevé-

ber méltatta Lichter Jakab érdemeit. A Chewra-Kadisha nevében Weisz Vilmos elnök, a négyelet nevében Weisz Vilmosné elnököl tolmácsolták egyleteik jóhívásait. Karpf Lilike a tanítványok nevében megható beszéd kíséretében gyönyörű orokrot nyújtott át az ünnepeltnek. Mikó Lajos hitközségi alelnök berekesztette a disztingvált, amely után kezdődött az istentisztelet. A feldíszített templomban nagy közönség előtt Strauszmann Jakab rabbi mondotta el üdvözlő beszédét. A lippai Dalkör Révai Emil zenetanár vezetésével a lippai zsidó ifjúsággal egyetemben egyházi dalokat adott elő orgonakísérettel. Istentisztelet után a különböző hatóságok és felekezetek kiküldöttéi tolmácsolták sz-

rencsekívánataikat a jubilánsnak. Este a Centrál-szálló termeiben társasünnepi ünnep volt a jubiláns tiszteletére. Ez alkalommal dr. Perlusz József, majd Ladányi Dezső méltatta az ünnepeltet.

Az „Ezra” Herzl-ünnepélye

A kolozsvári „Ezra” zsidó főiskolai haligatók egyesülete által rendezendő Herzl-emlékünnepélyt — a közbejött technikai akadályok miatt — e hó 11-én, vasárnap délelőtt tartják meg. Az ünnepély rendkívül disztingvált műsora garantálja az ünnepély fényes sikerét. Az ünnepség iránt máris rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg. A részletes műsort legközelebb közöljük.

A kormány döntő lépésre készül a kisebbségi kérdés rendezése érdekében?

Az „Adeverul” titkolódzó szenzációja Goga belügyminiszter állítólagos tervéről. Argetolanu még nem lép ki a nemzeti pártból

(Bucuresti-Bukarest, július 3. Az „Adeverul” szerint a kormány és az erdélyi magyarság közötti együttműködés ügyében már a közeli napokban jelentős lépés fog történni. Goga belügyminiszter ugyanis olyan lépésre szánja el magát, mellyel véglegesen tisztázni fogja ezt a kérdést és véget vet a magyarság elleni támadásoknak is. Goga reméli, hogy ezzel a lépéssel megnyeri úgy a románok, mint a kisebbségek bizalmát is.

Részleteket természetesen a lap — szigorú diszkrecióra való hivatkozással — nem közöl.

A nemzeti párt Jorga frakciója hivatalos kommunikát tette közzé, melyben megcáfolja azokat a híreket, mintha ők Argetolanu lakásán titkos értekezletet tartottak volna. Egyébként az „Adeverul” is arról értesül, hogy Argetolanuék megmondották a dolgot és egyelőre nem válnak ki a nemzeti pártból.

Az „Aurora” meg van elégedve Petrovici miniszternek a kamarában Mihalache letartóztatása ügyében tett nyilatkozatával és reméli, hogy a párt teljes elégtételt kap.

Katasztrófával fenyegeti a Duna áradása Galac városát

Jagoszláviában is veszedelmes arányokat öltenek az áradások

(Bucuresti-Bukarest, július 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Galac városát nagy katasztrófa fenyegeti a folytonos eszések miatt. Uj Galacban 600 ház áll vízben. A rendező pályaudvart is elöntötte az ár. A Calea Prutului 40 házból a lakók menekülni voltak kénytelenek. A házi állatok a vízbe fulladtak. A Vazutucán éjjel lepte meg az ár a lakókat, akik nem tudják elhagyni lakásaikat és a házak tetején várják a segítséget. A Duna vize állandóan nő és nagy szerencsétlenséggel fenyeget.

A Barlad Teocuiu, Calmea-Talcea vasutvonalakon a kölekedés megszakadt. Az Arges folyó kiáradt és Curtea de Arges városát elöntötte. Ramnicul Valcea felé is megszakadt a közlekedés. Az Orsova-Turnseverin vasutvona-

lat is elborította az ár.

Konstancából is nagy veszedelmet jelentenek. A város északnyugati része már vízben áll.

Bukarestben egész éjjel nagy felhőszakadás volt, az alacsonyabban fekvő városrészek méteres vízben állanak.

Belgrádi jelentések szerint Szerbiában 100 éve nem volt olyan nagy árvíz, mint a mostani Nis városánál. Az ár áttörte a töltést és a város viz alá került. A Bácska és Bánát megmentésén 30000 ember dolgozik. Számos helyen emberéletben is kár esett.

Bulgáriából is árvíz-katasztrófát jelentenek. A Struma völgyében és Viddin városában óriási árvíz van.

Poincaré

követi Briandt a kormányelnökségben?

Caillaux pénzügyi tervét izgalomban tartják Franciaországot

(Páris, július 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Politikai körökben erősen tartja magát az a hír, hogy Tardien mögött, aki ingutóbb erős támadást intézett a kamarában az új Briand-kormány ellen, Poincaré húzódik meg, aki minden eszközt fel akar használni arra, hogy a hatalmat magához ragadja. Poincaré ezen kívül meg akarja bosszulni magát Briandon, amlért az nem vette fel új kabinetjébe, sőt egészen nyers módon elejtette. Országszerte számolnak azzal, hogy a francia nemzeti ünnepén, amelyet július hónapban szoktak megtartani, már Poincaré fog állani a kormány élén.

Franciaországot izgalomban tartják Caillaux pénzügyi tervét, mert mélyszéles homály fedi valamennyit. Annyi kiszivárgott, hogy a frank szanalásánál Caillaux igénybe veszi a Banque de France aranykészletét és meg fogja engedni az aranykivitelt. Bár Caillaux nem ért egyet azzal a tervvel, amelyet a szanalási bizottság benyújtott, mégis azzal egyetért, hogy az amerikai adósságot rendező washingtoni egyezményt ratifikálni kell, mert máskülönben aligha kaphatja meg Franciaország a külföldi kölcsönt.

Az új éremtörvény

A „Matin” közli a pénzügyi szakér öbízottság jelentését. Eszerint valamennyi adósságot olyan mértékben kell felemelni, hogy az állam négymilliárd adósságot többletét f dezhesse. Ezen összegből hárommilliárdot a közvetlen adók felemelésével kell előteremteni. A vasutakon a személy- és áruudiszitás jelentékenyen emelendő. A stabilizálást azon az alapon akarják

végrehajtani, hogy az angol fontok értékét 1625 francia frankban akarják megállapítani. 100 frank öt gram szinaranyat képviselne. Ezzel meg van adva az új éremtörvény alapja is. A stabilizálás végrehajtásához a jelentés kétféle módozatot ajánl: a francia frank aranykészletének felhasználása, a másik pedig az angol szénhitelek igénybevétele. A stabilizálás megtörténtével végrehajtják a valutareformot is.

Vidék lakmai örfényképezők kérjenek arjegyzéket

POLITZER

fotóruházról Carei-Mare. Vidéki szétküldés. Alapítotott 1896.

* Palesztinára készül? Akkor már most rendelje meg a legújabb magyarnyelvű Palesztina — Egyiptom Utmutatót (Baldeckert) az Uj Kelet könyvnyomtatásánál. Ára vászonkötésben, 200 lej.

Bakunin

A világháború kitörésekor volt születésének századik évfordulója. Ma pedig éppen ötven éve van, hogy meghalt. Még sehol nem hirdeti szobor ennek a szabad, nagy léleknek az emléket, akitől évtizedekig reszketett Európa. Harminc évig lángolt ez a tűz az ég felé. Ő magával pedig hatvan évig küzdött, hogy lépjen magáról mindazokat a hagyományokat, előítéleteket, amelyeket a sors rárakott. Mindent elszorított: börtönt, Szibériát, vagyonelkobzást, halálos ítéletet, gyűlöletet, rágalmazást — csak hogy felszabadítsa önmagát és a tömegeket.

Bakunin az orosz arisztokráciából származik, éppen úgy, mint Tolsztoj és Kropotkin, akik a nép legszívósabb szószólói lettek. Tizenéves korában a tűziskolába jár, de huszéves korában már kiugrik a katonaságtól, leteszi a tiszti rangot és nyugatra indul, hogy — filozófus legyen. Mint Marx és Engels, ő is megtanulja a felelősségérzetet Fichtétől, a fejlődést Hegeltől, a közönséggel való együttérzést Feuerbachtól. A márciusi német kommunisták köre magához vonzza Bakunint, de nemsokára el is taszítja. Mert Bakunin még a pártéletben sem bírta el a fegyelmet, az erőszakot, a dríllt. Ő egy olyan társadalomról álmodott, amelyben nincs kényszer. Az első Internacionáléban évekig küzd Marxszal és Engelszel, kifelé azonban vigyáz, hogy egységes legyen velük az általános európai reakcióval szemben. Fél századon keresztül harcolt betel Marxszal, aki minden eszközt mozgósított a kényelmetlen „idealista” ellen... és csak mára a legújabb generációnak engedte meg, hogy tisztelettel és méltánnyalással közöljék ehhez a rendkívüli emberhez.

Szépség

a legdrágább kincse minden nőnek. A szépség ápolása megőrzi az ifjúságot, kívánatossá tesz és szerencsét hoz.

Az Elida Ideal-szappan a bőrnek egészséges szint ad és megóvja fiatalos rugalmasságát.

Tisztább, enyhébb és sokkal kellemesebb illatu.

ELIDA

IDEAL-SZAPPAN

Utolsó maradékig illatos

Bakunin harcában az élet összeforrta a tettel, az elmélet a gyakorlattal, a tudomány az akcióval. A jezsuitizmus és a félelenség idegen volt természetétől. És amikor a reakció ellen való küzdelem egy egy pillanatra enyhült és szélesedni állott be, akkor az íróasztal mellett találjuk, tollal a kezében, amint szétrombolai készülni minden tekintélyt: istent, vallást, államot, kormányokat, tulajdonot, pártokat, diktatúrát, poroszszéget, cárizmust, centralizmust, személyi kultuszt, kommunizmust, Marxot, a marxistákat, mindent és mindenkit, aki bálványként támad az ember ellen és emelt fejt lealázással fenyegeti. Bakunin ott állt mindenütt, kezében a bárdal, hogy leszelje a tekintély fejt.

És ha hitört valahol a forradalom, ha lázadás támadt, — Bakunin ott volt a tömeg között és segítette lerázni az igát. Drzdában, Marseillesben, Nipolyban, Prágában, Bologná-

Leon Blum lesz Schwarzbath egyik védője

„Az után zsidók tragédiája a világ lelkiismerete előtt”

(Páris, július 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Torres párisi ügyvéd, Schwarzbath védője, Proskurovól sürgönyt kapott azoktól az özvegyektől, akiknek férjeit és gyermekeit Petljura parancsára lemészárolták. Kijelentik, hogy közvetlen tapasztalataikat közölni kívánják a francia bíróság előtt. Schwarzbath családja Torresen kívül fel fogja szólítani Corcos és Leon Blum képviselőt is a védelemre.

Dr. E. Cserikover, a berlini pogrom irattár kezelője, aki sajtó alá rendezi ezeket a véres történeti dokumentumokat, előadást tartott Párisban újságírók, politikusok és szociális funkcionáriusok előtt Petljura szerepéről Ukrajnában. Az okiratok nyomán kimutatja, hogy az embertelen mézárásokért senki más, mint Petljura felelősségre nem vonható.

Közölte, hogy archívuma hatszáznál több hiteles okiratot ölel fel olyan pogromokról, amelyekben 35 ezernél több zsidót gyilkoltak meg. Tizennyolcezer zsidó áldozatnak neve és közeli életadatai is ismertesek. Ha Petljura cospatai valahol vereséget szenvedtek, akkor Petljura mindig azon igyekezett, hogy katonái

ban, Lyonban — mindenütt, ahol forrongott az idő — ott volt ütésre emelt ököllel, bazdítóknak, tüzelőnek, mindenét kockára vetve. Lelke egész szenvedélyével fogott mindenütt munkához, orosz lélek volt, végtelen, korlát nélküli. A forradalom a vallása lett, az élet-eleme. „A testében volt az ördög” — mondták róla ellenségei. A barátai pedig ezt mondták: „Bonne van az örökké mozgó Elv, amely szelleme mélységeiben él”.

Bakunin Mihályt lehetetlen a XIX század fejlődéstörténetéből kifelejteni, mert hiszen működése még a XX századra is kihat. Miként Stirner, Kropotkin, Nietzsche — ő is a régi tekintélyek kérelhetetlen rombolói közé tartozik. Mindent, ami napjainkig erkölcsi és anyagi tekintély, Bakunin alapjaiban megrendített, a bennük való hitünket mélyvégségen aláásta. Bakunin legnagyobb érdeme, hogy az embereket ráébresztette saját értékük tudatára.

a bosszút zsidókon töltsék ki. Kovenko, aki az ukrán csendőreg parancsnoka volt és Petljura alá tartozott, főnöke nevében vereségek után több ízben kiadta a parancsot: Megbüntetni a várost! Sitomir városában is ilyen módon jött létre a pogrom, a legvéresebbek egyike. Proskurov városában a pogromokat Somosenko vezette, Petljura segédtséje. Semmi kétség sem férhet hozzá, hogy ő csak Petljura akaratának végrehajtója volt. Később ezt a Somosenkot sikkasztás miatt letartóztatták. Somosenko egy börtönbe került Chomszkival, aki a zsidó önvédelmet szervezte meg. Ennek nyíltan és őszintén elmondott, hogy a proskurovi pogromot, valamint több más zsidó mézárást egyenesen Petljura kívánságára szervezte meg. Egyébként ukrán történészek, így Winicsenkó is, elismeri, hogy Petljura egész kormányzati rendszerét pogrompolitikára építette.

Dr. Cserikover beszéde végén annak a reményének adott kifejezést, hogy a bíróság Schwarzbath esetében a világ lelkiismeretét fogja reprezentálni, mert a bíróság előtt fogják első ízben az ukrán zsidók tragédiáját a maga véres valóságában bemutatni.

Konfliktus

a Jeruzsálemi zsidóság és Storrs generális között

Jeruzsálem zsidóinak sérelmei. Bonyadalmak a Tel-Aviv és Petach Tikva közötti műút körül

(Jeruzsálem, július 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Palesztinának ismét megvan a maga politikai házi szennációja. A jeruzsálemi zsidóság legális szervezeteinek, a „Vaad Hair lo Jehudá Jerusolajim” egy küldöttsége felkereste a napokban Storrs generális jeruzsálemi kerületi kormányzót, aki előtt előadta a város zsidóságának sok panaszát. A küldöttség szónokája mindenképp kijelentette az angol tisztviselő előtt, hogy a jeruzsálemi zsidóság be nem tartott kormányzói ígéretek miatt annyiszor csalatkozott, hogy már nem hisz új ígéreteknek.

Az érzékeny Storrs

A kerületi kormányzó erre a panaszok részletezését követelte és amikor a delegáció ezeket előadta, hirtelen felállt és a tanácskozást befejezetnek nyilvánította. A delegációnak nem volt módjában leszögezni álláspontját. Nyomban ülést hívta össze, amelyben a Vaad Hair egyértelműen helyeselte a delegáció magatartását, ismételtén kijelentette bizalmatlanságát Storrs intézkedéseivel szemben és egyúttal megállapította, hogy a kerületi kormányzó előtt tett nyilatkozatok nem tartalmaznak személyi sértéseket, úgy, hogy semmi ok nem fogott fenn a tárgyalások megszakítására.

Storrs magatartása az egész városban nagy felzúdulást keltett. A város lakossága, nemzetiségre való tekintet nélkül, kifogásolja ennek az urnak az eljárását. Jeruzsálemben ma a zsidóság többségben van és a városi képviselőben mégis szinte kilátástalan kisebbségben vannak, mert Storrs javaslatára csak néhány zsidót neveztek ki várcsatjának. A város közigazgatása a lehető legrosszabb, ami természetes, ha a város lakosságának többségét kitevő zsidók nem érvényesíthetik akaratukat. Hiába szólalnak fel az utcák rendezése és a vízellátás érdekében, felszólalásuk soha komoly eredményeket

nem hozhat. Most is vízhiány uralkodik a városban. A Vaad Hair a kormányhoz fordult elégtételért. Egy másik eset, amely szintén élesen foglalkoztatja Palesztina közvéleményét, a következő:

A Tel-Aviv és Petach Tikva közötti műút

Tel-Aviv és Petach-Tikva között nincs rendes országút. Minden turista, aki Palesztinába jön, feltétlenül meg akarja tekinteni, nemcsak az újonnan épülő héber várost, hanem Petach Tikvát is, a legvirágzóbb zsidó telep egyikét, amely ma nem falu már, hanem hétezer lelket számláló kis mezőváros. A kormány az érdekeltek hosszas peticionálására végre elhatározta, hogy rendes országutat fog itt építeni. Borochoy, Bae Barak, Ajin Ganin, Rammat, Gan és más azon a vidéken fekvő zsidó kolóniák fontos érdeke, hogy az országút arra vezessen. Az arabok azonban, különösen Jehudie falu arabjai, propagandát indítottak arra, hogy az új műutat nagy kerülővel bár, de az ő falvaikon vezessék át. A helyzet az, hogy a kormány ezekre az agitátorokra hallgat. A cionista világszervezet palesztinai exekutívója Kish ezredessel az élén, ebben az ügyben eljár a kormánytól, amely azonban kiadott kommunikéje szerint nem igen bíztat azzal, hogy a zsidó érdekeket figyelembe kívánja venni. Cionista körök azonban ebben a kérdésben a legmesszebbmenő módon akarnak érvényt szerezni a zsidó települések követeléseinek és remélik, hogy a műutat mégis a zsidó kolóniákon fogják átvezetni.

— Szabadlábakra fogják helyezni a beteg Bacher Emilt Budapestről jelentik: Bacher egészségi állapotát a törvényszéki orvosszakértők fogják megvizsgálni, mert súlyosan megbetegedett. A vádtanács hétfőn tárgyalja a szabadlábahelyezés iránti kérelmét, ahol a betegségét is figyelembe veszik.

a világsz
napi 50
szil szol
soar
Aki ne

isz

Pi. Qu
kompre

Ta

mély

Muslim

Cerna

Selyem

Selyem

Keztyü

HE

La

leggyors

butor

hekebe

legkedve

Schor

az a

a „CI

Hes

első r

Buda

60 leje

és félér

Kotozsv

alatti m

ol forrongott köllel, bazdi- ekára vetve. t mindenütt elen, korlát- lett, az élet- 5g" — mon- ai pedig ezt mozgó Elv,

XIX század rt hiszen mű- ihat. Miként ő is a régi olói közé tar- erkölcsi és ban megren- mélyvágasesn eme, hogy az kük tudatára.

dője venko, aki az t és Petljura reségek után legbüntetni a módon jött gyike. Pros- mosenko ve- li kétség sem a akaratánsk Somosenkot mosenko egy i a zsidó ön- k nyiltan és kurovi pog- 6 mézárást szervezte meg. Winicsenkó kormányzati e.

annak a re- y a bíróság elki meretét előt fogják aját a maga

között ch Tikva

ik a városban. elégtételért. lesen foglal- következő:

közötti műnt nincsen rendez mába jön, fel- k az ujonnan Tikvát is, a amely ma ret számláló eltek hosszas y rendez or- e Barak, Ajin ideken fekvő orozágut arra ban Jehudie arra, hogy az ő falvaikon

a kormány onista világ- ezredessel az pynál, amely t nem igen t figyelemba ban ebben a akarnak ér- öveteléseinek zsidó koló-

ni a beteg tik: Bacher rvooszakértők egbetegedett. ábrabehelyezés figyelemba

RHEUMA KÖSZVÉNY GYÓGYHELYE

PÖSTYÉN

a világon páratlanul áll. Jó polgári pensió aspi 50 es-hkronától feljebb. Felvilágosítá- sál szolgál Mg. Ph. **L. Singer, Timl- soara, II. Str. P. Tegle Nr. 2.** Aki nem utazhat, az használja Póstyén

iszap-házikurát.

Pi. Qua. iszaproccka, használatra kész gamma- kompres minden gyógyszerárban, drogeriáz ban kapható

Tavaszi vásár mélyen leszállított árakkal.

Muslin harisnya ..... lei 88
Cérna flor ..... lei 97
Selyem flor ..... lei 115
Selyem, tartós 150-180

Keztyű és k... t... táru nagy v... stékban

HELIOS-nál

Főter 7 szám.

Lakását kiadhatja

leggyorsabban a HERMÉS iroda — Str. Radu (Boeska-utca) 4. — utján.

Kisebb-nagyobb **lakások,**

butorozott szobák állandó előjegyzésben.

Pénzkölesönt

bekabehelyezésre, kézizálogra leggyorsabban, legkedvezőbb feltételek mellett kiszolgáltatunk.

Telefon 11-01

Schorr Noldi, Merode és Salgó

az artistavilág reprezentánsai a „CITY“ kávéházban játszanak!

Hess

mérlege minőségi munka

Hess Victor, Sibiu

első romániai mérleggyár.

Budapestre utazó! 60 lejes magyar vizumot

és félárú vasúti jegyet (oda vissza) Kolozsváron kizárólag a Főter 1 szám alatti menetjegyirodában szerezhetik be.

Kolozsváron jövő héten is folytatják az érettségi vizsgákat

A nagyváradai maturánsoknak felét pótvizsgára utasították

(Clu-Kolozavár, július 3. Az Uj Kelet tudó sítójától.) A kolozsvári Regina Maria leány- gimnázium és Georghe Baritiu fiúliceum bi- zottsága előtt már négy napja folynak a szó- beli érettségi vizsgálatok. Maestig az összes ki- sebbégi iskolák növendékei letették az érett- ségit, csak egy-két iné et van még hátra. Esért a vizsgáztató bizottságok konferenciája szom- baton este elvárta, hogy az érettségi vizs- gák végeredményeit előrelátha ótag csak ked- den, esetleg szerdán fogják publikálni, miután az összes jelölteket levizsgáztatták.

A nagyváradai eredmények

Nagyváradon tegnap fejeződtek be az érett- ségi vizsgálatok. Az eredmények meglehetősen szomorúak. Az első bizottságnál, ahol a nagy- váradai fiú- és leánygimnáziumi növendékek vizsgáztak, 99 tanuló közül 47-en kaptak érettségi bizonyítványt. A második bizottságnál 102 tanuló közül 49 érettségizett le. A buká- sok percentuális aránya tehát elég nagy, a

vizsgára jelentkezettek 45-55 százaléka el- bukott.

Alkalmunk volt beszélni egyik nagyváradai iskolaigazgatóval, aki a bizottságnak tagja volt és kijelentette, hogy a nagyarányu bukások nem annyira a szigorú érettségi törvénynek tulajdoníthatók, mint annak, hogy a diákokat a tanárok nem készítették elő megfelelően. Érdekes, hogy a második legjobb tanuló egy Braumann Anna nevű nagyváradai zsidóleány volt, aki három négy esztendővel ezelőtt még nem tudott románul és most az iskola igaz- gatója örömmel látta, hogy épen egy kisebb- ségi tanuló tudott ilyen szép eredményt fel- mutatni.

A brassói Andrei Saguna-liceum abszolven- sei, akik sikerrel tették le az írásbelit, egy- öntetűleg elhatározták, hogy nem jelennek meg a szóbeli érettségiben. Hír szerint a diákok a vizgálobizottság egyik tagjának magatartása miatt mondták ki a bojkottot.

Keddtől szombatig fog tartani a felirati vita

Ezideig még egyetlen mandátumot sem semmisített meg a parlament

Bucuresti-Bukarest, július 3. A kamara teg- nap éjjeli ülésén Anghelescu nemzeti párti az ellenzék panaszait tárja fel az elmúlt választá- sokkal kapcsolatban. Cudaibu igazságügy minis- ter a kormány nevében kijelenti, hogy a vá- lasztásokban közreműködött bírák megtették kötelességüket. Azik bürokráknak találtaknak, szigorú büntetésben részesülnek.

Dobrescu Aurél nemzeti párti akart be- szélni ezú áru, de a többség megakadályozta ebben, majd Anghelescu azzal vádolják, hogy Ducának feljárnakozott és be akart lépni a liberális pártba. Duca tagadja ennek az állítás- nak a valóságát.

Az ülés éjfélkor ért véget és ma, szombaton délelőtt folytatják, hogy ma éjjel ne legyen ülés. Az ülésen folytatják az igazolások vitáját. Ismétlegye mandátumokhoz Vasile Raducanu szól hozzá és okmányokkal igazolja a választá- vok terrorizmus lefolyását. Ennek ellenére a választást igazolják.

Braila, Darostor és Jalomitzamegyék ig- azolására térnek át ezután. Hanes parasztpárti suly s szavakkal illeti a jesséi választási elnököt, aki, szerinte, állandóan titkos táviratváltást folytatott az igazságügyminiszterrel.

Cudaibu: Nem igaz! Szóbeli sem álltam közvetlen összeköttetésben és csak általános választási missiókat adtam az elnököknek. Hanes beszél tovább, miközben Madgearu és Oletelesanu között súlyos szóváltás keletkezik. „Ajjas, szemtelen!” Ilyen és ehhez hasonló szavakat dobnsk egymás felé annyira, hogy Meisner elnöknek kellett közbelépni, hogy a konfliktus véget érjen. Az elnök kénytelen is

volt az ülést felfüggeszteni és ennek folytatá- sát délután háromra kitűzni.

A délutáni ülésen Hanes folytatta beszédét és kifejtette, hogy a csendőrség elkobozta a parasztság választójogát, majd azzal fejezte be, bár tudja, hogy szavai a pusztában hiáltó szó- ugyan, mégsem hallgatja el mondanivalóját.

Batoni polemizál Hanesel és a parasztpár- tot demagóg propagandával vádolja. A többség tiltakozik a sajtó ellen, amely a parlamenti vi- tákról nem hoz távirati tudósítást. Végül ig- azolják Jalomitzu, Braila- és Dambovitza me- gyék választásait, mire Faicu és Prahova kö- vetkeznek. Lupu heves támadást intéz a kor- mány és közegai ellen, inkorrektéssel vádolja a bíróságot. Követeli a prahovai tévedés helyre- igazítását, mert itt helytelenül kalkuláltak ki az ellenzéki szavazatokat.

Javasolja, hogy küldjön ki a parlament egy bizottságot az ott történtek megállapítására, mely bizottságban a parasztpárt 6, a többség szintén 6 képviselővel legyen képviselve.

Negulescu miniszter a kormány nevében kijelenti, hogy elfogadja Lupu javaslatát arról is inkább, hogy ezzel bebizonyítsa a kormány, hogy nincs semmi titkolni valója. A javaslatot elfogadják azzal a módosítással, hogy a bizott- ságban 15 többségi és 6 ellenzéki képviselő foglal helyet.

A kormány reméli, hogy kedden a kamara befejezi az igazolási vitát és megválasztja a tisztikart. A felirati vita szombaton befejeződik, mert a király utazása hétfőn, 12 én feltétlenül megtörténik.

Igazolták Barabás Béla mandátumát

A szenátus ülésén folytatják a Barabás Béla mandátuma körüli vitát. Minovici pro- fessor nemzetipárti felolvasa Pop-Cioco Ist- vának egy deklarációját, melyben azzal vá- dolja Barabás Bélát, hogy 1917 ben feljelentést tett ellene a magyar kormánynál, hogy ő a szerbek szolgálatában áll. E feljelentésnek súlyos természetű következményei voltak.

Bukarest, június 3. A szenátus mai ülését délután 4 órakor nyitotta meg Crainiceanu korelnök. Az aradi szenátormandátum igazolása szerepelt a napirenden. Gyárfás Elemér emelkedik szólásra és védelmébe veszi Barabást, akit, ha büntös, állít sanak bíróság elé, de bizonyítékok nélküli rágal- makkal nem lehet senkit sem megfosztani man- dátumától.

Az ősz Barabás Béla megy most fel a szászokra és román nyelven jelenti ki, hogy román állampol- gár és hazájának hű fia

Erre szavazásra tették fel az igazolás kérdését, mire a szenátus 121 szavazattal 36 ellenében ig- azolta az aradi mandátumot.

Azután vita nélkül igazolták Olt, Ramnicul-Sarat, Sorocea, Botosani, Nagyszeben, Jasi, Vaslui megyék mandátumait, majd Muscelmegyénél nagyobb vita fejlődött ki. Popescu parasztpárti támadja, Cristache Muscelanu védi a választást, amelyet igazolnak, majd vita nélkül ugyancsak validálják Udvarhely, Campulung, Valcea, Fehér, Radautzi, Cetatea Alba, Romsnati, Szilágymegyék mandátumait is.

A legközelebbi ülés hétfőn délután 3 kor lesz.

* Zongoristák figyelembe. Megjelent a „Hadituk”-nak An-ski világhírű drámájának Ergel által írt hiszérozenéje. Ara zongorára 120 lej. Meg- endelhető az Uj Kelet könyvosztályában.

* Pal sztina legújabb és legkövetesebb fali- érképe 100 lej az Uj Kelet könyvosztályában.

Ruhája molymentessé válik, ha Czinknél festtet, tisztittat.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemisták érdekeit és munkáját szolgáló napilapja
Szerkesztők: Giszka János és dr. Marion Ernő
Főszerkesztő Dr. Marion Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a leírás megjelölésével engedélyezik.

A mai naptár

Vasárnap

5686. Tamuz 22.
1926. július 4.

Hétfő

5686. Tamuz 23.
1926. július 5.

— Az Uj Kelet illusztrált szépirodalmi és művészeti folyóirata, a Föld változatos és nívós tartalommal szerdán jelenik meg.

— Herriot lett a Páneurópai Unió franciaországi elnöke. Parisból jelentik: Néhány nappal ezelőtt a francia fővárosba érkezett Richard Caudenhove-Kalergi, a páneurópai mozgalom megindítója, aki szonnal érintkezésbe lépett a francia vezető politikusokkal a Páneurópai Unió francia szekciójának megalapítására. A szekció elnöke Herriot volt miniszterelnök lett, aki mellett de Monzie volt miniszter, Leon Blum, Barthelemy és Moutet képviselők, továbbá a „Figaro“ főszerkesztője Lucien Romer csoportosulnak. Különösen felhívó a „Figaro“ csatlakozása, amely tudvaleg a francia arisztokráciának a lapja.

— Októberben új választások lesznek Görögországban. Athénből jelentik: Pangalos, aki most mindenáron kormányalkotásán fáradozik és egy kisebb antimilitarista csoport élén álló Zavitiánosz nevű politikusként akarta felajánlani a miniszterelnökséget, Venizeloshoz fordult azzal a kéréssel, hogy fia, Cyrakos vállaljon tárcát ebben a kabinetben. Venizelos fia ezelőtt a diplomáciai karban működött, Venizelos felvetette azt a kérdést, hogy az új kormány biztosítékul szolgál-e arra, hogy a választást hamarosan kiírja. Pangalos igennel válaszolt, mire Venizelos Cyrakos tegnap elhagyta Páris, hogy Athénbe hajozzon és résztvegyen az új kormányban. Az új választások októberben lesznek.

— Lemondott a bukaresti újságíró szindikátus elnöke. Bukarestből jelentik: Gheorghescu, a bukaresti újságírószindikátus elnöke lemondott. A szindikátus vasárnap rendkívüli közgyűlést tart a legújabb események ügyében.

— Csehszlovákia szabaddá teszi a terménybehozatalt. Prágából jelentik: A legközelebbi napokban dönt a gazdasági minisztérium az engedélyezési eljárás esetleges megszüntetésének kérdéséről. Nincsen kizárva, hogy a terménybehozatalt szabaddá teszik, a lisztbehozatalt azonban továbbra is engedélyezési eljárásához kötik. A származási hely kimutatásának kötelezettsége szintén megmarad.

— A lej emelkedése miatt az élőállat-exportőrök szüneteltetik a kiviteit. A lej tartásnak várható emelkedése miatt az állat-exportőrök rendkívüli tartózkodók. Az élőállat-exportkivitel ugyszólván teljes megállásig júniusban alig néhány pár jármos ökövitérek ki Magyarországra és beszállítani való sovány marhát Csehszlovákiába. Hízott ökrök egyáltalában nem kerültek kivitelre.

— Eitel Frigyes legjobb barátját iliomtiprásért letartóztatták. Berlinből jelentik: Potsdamban csütörtökön este szenzációs letartóztatás történt. Letartóztatták gróf Pahlen, Eitel Frigyesnek, Vilmos császár legifjabb fiának huszonhárom éves barátját, aki a herceggel legbensőbb barátságot tartott fenn. A letartóztatás szemérem elleni merénylet miatt történt. Pahlen éppen akkor érték tetten, amikor egy hét éves leányról, akit különféle ígérekkel csalt magához, letépte a ruhát. A rendőrségnek adatok vannak a gróf ellen, hogy már régebben is erőlesterlen merényleteket követett el gyermekleányok ellen. A letartóztatás Berlinben, ahol

a gróf nagy társadalmi szerepet játszott, óriási fel-tünést keltett. A rendőrségre Eitel Frigyeset is meg-fogják hívni, hogy felvilágosítást adjon Pahlen gróffal való barátságáról. A gróf letartóztatásának politikai következményei is lesznek, mert a szen-zációs esemény a fejedelmi vagyonokért adandó kár-terítés tárgyalása során szerephez fog jutni.

— Részlegesen valorizálják a katona-tisztek fizetését. Bukarestből jelentik: A had-ügyminiszter elhatározta, hogy a tisztek fizet-ését a következő alapon fogják emelni: Ki-számítják valamennyi rangfokozat 1914. évi il-letményeinek 40 szorosát és ennek 15 százalé-kát adják pótlék gyanánt a jelenlegi fizetéshez.

* Bernát Papírosáruháza átköltözt a Piata Unirii 29. szám alá a Lyda cukrászda mellett.

* Bikszád gyógyfürdő nyitva június 1-től Ivó-kúra, meleg ásványvíz és szósavas fürdők, hidegvíz, ógyintézet és inhalatórium. Elsőrangú orvosi szaktekintélyek által javallva van a lég-zőszervek, gyomor- és bélhurutos megbetegedései ellen, nemkülönbön hólyag, vese és epebajoknál, valamint sárgaság kerekgyomorfekély esetében. Szobák július hóra még előjegyezhetők. Állandó fürdőorvos. Mérsékelt árú konyha diétás betegek-nek is. Bármily felvilágosítással készséggel nyújt a fürdőigazgatóság g. Bala Bicazád (Bikszád fürdő). (Szatmár megye.)

— Olaszországban bevezetik a kilenc-órás munkaidőt. Rómából jelentik: A leg-utóbbi minisztertanács több olyan határozatot fogadott el, amelynek az a célja, hogy a bel-földi termelést fokozottabbá tegye és a kiadásokat mérsékelje. Ennek érdekében el-rendelték, hogy július elsejétől kezdve egészen jövő év június 30-ig luxuspéldet az ország egész területén nem szabad építeni, hanem kizárólag népházak és a hivatalnok osztály számára szolgáló lakások építésére adnak enge-délyt. Ugyancsak megtiltották, hogy új kávé-házakat, cukrászdákat, barokt és tánclokálokat nyissanak. A lapok terjedelmét hat oldalra korlátozták. A minisztertanács legsúlyosabb intézkedése azonban kétségtelenül az, amely az általános munkaidőt az eddigi nyolc órától kilenc órára emeli fel. Evtizedek óta ez az első eset, hogy a munkásság legszentebb vi-vimányát, a nyolcórás munkaidőt, így flagransul megsértik.

— Hatévi kényszermunkára ítélték az Apáca-utcai bodega tulajdonosnő gyilkosait Nagyszebenből jelentik: Pénteken tárgyalta a VII. hadtest hadbíróháza Bratulescu Jon és Hertán Emánuel katonák bünpéretét, akik 1925 őszén bes-tiális kegyetlenséggel megölték és kirabolták Lázár Helmut, Apáca-utcai bodegájában. A tettesek nyo-mára véletlenül juttatta a rendőrséget és tették el kivételes utáni napon már elfogták őket. Bírak előtt minden lelkiismeretfurdalás nélkül és a legnagyobb cinizmussal ismerték be borzalmas tetteiket. Emon-dottak, hogy előre megfontolt terv szerint végeztek a szerencsétlen Lázár Helmut. A gyilkosság elkö-vetése után az üzletben talált holmin egyenlően megosztották. A vad és védtessédek elhagyása után a hadbíróház ítélethozá-ára vonult vissza. Több-órás tanácskozás után hirdették ki az ítéletet, amely szerint ugy Bratulescut, mint Hertánt előre meg-fogott gyilkosságért hat hat évi kényszermunkára ítélték.

— Fascista puccs készül Lengyelország-ban? Berlinből jelentik: A „Berliner Tageblatt“ egy varsói táviratot közöl, amely szerint a nemzeti demokraták, akik az új lengyel kormányt állandóan támadják a parlamentben, jobboldali puccsot készí-tenek elő. A puccs egy adott pillanatban törne ki és a nemzeti demokraták mögött álló fascista szer-vezetek közre játszaná át a hatalmat.

Gyermekek ápolásánál nélkülözhetetlen a MACK-féle KAISER-BORAX

— Megkezdtek a hadkártalanítások likvidálását. A külügyminisztérium hadikártalanítási osztálya megkezdte mindazon ügyek likvidálását, am lyek a magyar és osztrák békeszerződés vég-rehajtásával kapcsolatban még függőben valak.

— Orvosi hír. Dr. Weisz Fülöp, a kolozsvári volt magyar egyetemi belklinikus volt orvosa rendeléseit Mikó utca 30. szám alatt első emeleten megzdte. Rendel délután 2-4 ig. Telefonszám 5-54.

— Amerika megnyitotta határait a kvóta bevándorlók előtt. Washingtonból jelentik: Az Unió határai ma megnyiták az ezévi bevándorlási kontingens számára. A kontingens változatlan. Ebben az évben is csak 785 osztrák, 473 magyar, 3063 csehszlovák, 661 jugoszláv polgárt engednek be Amerikába.

— Bestiális kegyetlenség Berlin külvárosában. Berlinből jelentik: A német főváros napok óta izgalomban tartja néhány bestiális mérdő végrehajtott kegyetlenség, amelyeknek csupa fiatal 15-16 éves leány az áldozata. Az első gyilkos-ságot Teichmann Sarolta gyermekleányon követ-ték el, akinek holtestét a fővárosban keresztül ve-zető csatornában találták meg. A másik két ál-do-zatról nem sikerült felismerni, hogy kicsodák, de azok is ilyen fiatal 15-16 éves leányok. A rendőri nyomozás megállapította, hogy mindegyik esetben szexuális gyilkosság történt. A detektívek egy idő-sebb férfire gyanakszanak, aki egy idő óta rémíti a külvárosok kisleányait.

— Agyonlőtte magát egy bukaresti ór-nagy, mert nem engedélyezték megnősü-lését. Bukarestből jelentik: A Srada Fanani 34. szám alatt tegnap szerelmi drámájá szódott le. Gheorghiu órnagy, miután kedvesével több órát elbeszélgetett, revolverrel szívenlőtte mag-gát és azonnal megholt. A drámának érdekes fordulata lett. A hadügyminisztérium szigorú vizsgálatot rendelt el ebben az ügyben és a vizsgálat levezetésére Cerbu tábornok vezeté-sével nyolclelgy bizottságot bízott meg. A had-ügyminisztériumnak ugyanis tudomására jutott, hogy Gheorghiu órnagy meg akart nőszülni, de erre a hadügyminisztérium illetékes osztálya nem adta meg neki a szükséges engedélyt, jól-lehet a kauciót is letele és a többi kötelezett-ségeknél is megfelelt. Hír szerint hozzátartozói intervenciójára tagadta meg a hadügyminisz-térium osztálya az engedélyt és ez annyira elke-serítette, hogy szerelmese előtt végzett életével.

— Felfedezték az unalom szérumát. Sean Castaigne, hírneves párisi orvos, szenzációs felfede-zést tett közzé a napokban. A felfedezés lényege abban áll, hogy néhány bór alá adott injekcióval megszünteti az unalom érzését. A felfedezés, amely kétségkívül korszerű horderejű, ráunk még nem keltett nagyobb meglepetést, mert mindenké tudja, hogy aki szóra özni akar, az elmegy a Haggitbor és a sónézők együttes kerti ünnepélyre, ami ju-lius 11-én a református kollégiumban fog lezajlani. Az érdekességek és öletek gazdag tárháza várja a közönséget.

(Cluj-sitójától).
újlag re-kérdését.
végérvény-hogy a K-tal felfüg-ezért a K-csapatána-már lejárt-mérkőzés-Kinizsi-T-ből való
Eddig Kinizsinek vétele a nyereséget mégis a I-Kinizsi fe-mérkőzés-játékos se.
Egyébi szülő hirt-tek meg.
„Rampa“ nem dekla-elrendelte-sít. Az eli-kibogozni, Törökvs T-és előrelétk
Igy az maradt. E Törökvs T-mérkőzsi-ben, hogy bajnokinak

Marosv-
válogatottj-
erejüket a
tekinthet-
vári együt-
ségeiken, ho-
összeállítá-
egy technik-
ben, ellenfé-
ezért, ha t-
egy 2-3 g-látszik.

Egy ko-
válogatott
ifjúsági válo-
amelynek bi-
Jakobi Ern-
testület leg-
biráinak, ez-
zését. A jub-
mint az eg-
lans Jakobi
pártatlan és
munk megis-
A Hako-
az osztrák m-
A bajnoki m-
utolsó mérkő-
Hakoah-Ad-
shügel 3:1 (3
A mérkőzésel

Huzás
Összes nye-
Gazdák H-
pénzüsszeg

Legol-
csóbban **fest, tisztít UNIO, Cluj** Fióküzlet Str. Baritiiu 2., Str. Iuliu Maniu 8. Cal. Moşilor
110. Gyár C. Regele Ferdinand 133. Telefon 877

SPORT

Mégis a Kinizsit nevezték ki Temesvár bajnokának

(Cluj-Kolozsvár, július 3. Az Uj Kelet tudósítójától). A bukaresti Comitetul Central tegnap újlag revízió alá vette a temesvári bajnokság kérdését. A Comitetul Central héves viták után végérvényesen arra az álláspontra helyezkedett, hogy a KAC-nak nem állott jogában az EC által felfüggesztett játékosokat szerepeltetni és ezért a Kinizsit deklarálta Temesvár bajnokságának. Ennek megfelelően az elmúlt héten már lejátszott Törökvs-TAC bajnoki eldöntő mérkőzést megsemmisítette és elrendelte a Kinizsi-Törökvs mérkőzésnek záros határidőn belül való lejátszását.

Eddig szól a bukaresti tudósítás. Bir a Kinizsinek az országos bajnoksághoz való részvétele a román futballsportnak kétségtelen nyereségét jelenti, de Temesvár erkölcsi bajnokai mégis a TAC marad, még akkor is, ha a Kinizsi feletti győzelmét az országos válogatott mérkőzésről elmaradt és ezért megbüntettet két játékos segítségével vívta ki.

Egyébként a Kinizsi bajnokok minősítéséről szóló hírt hivatalos helyről még nem erősítették meg. A fenti hírral szemben a bukaresti „Rampa” jelenti, hogy a Comitetul Central nem deklarálta bajnoknak a Kinizsit, hanem elrendelte a Kinizsi-TAC mérkőzés megismétlését. Az ellentétes jelentések közül nehéz a valót kibogozni, annyi azonban bizonyos, hogy a Törökvs-TAC mérkőzést a CC nem igazolta és előreláthatólag nem is fogja igazolni.

Igy az aradi AMTE mára ellenfél nélkül maradt. Értesítésünk szerint a nagyváradi Törökvs vasárnap mégis átutazik Aradra és megmérkőzik az AMTE-val, abban a reményben, hogy a CC esetleg a mérkőzést mégis bajnoknak minősíti utólag.

Marosvásárhely—Kolozsvár. A két város válogatottjai ma délután 6 órakor mérkőztek össze erejükre a városi sporttelepen. A vendégcsapat tekintélyes játékerőt reprezentál és a kolozsvári együttesnek veszélyes ellenfele lesz. Kétségtelen, hogy a kolozsvári együttes, amelynek összeállítása ezalkalommal meglehetősen sikerült, ugy technikaileg, mint iskolázottság tekintetében, ellenfelénél jóval magasabb nívón áll és ezért, ha tudásához kellő lelkesedés párosul, ugy 2-3 gólarányú győzelme biztosítottak látszik.

Egy kolozsvári sporibíró jubileuma. A válogatott mérkőzés előtt a Kolozsvár—Torda ifjusági válogatottak mérkőzése kerül eldöntésre, amelynek bírója Jakob Ernő (Haggibbor) lesz. Jakob Ernő, aki egyike a kolozsvári bírótestület legképzettebb és legszakavatottabb bíráinak, ezuttal vezet 50-ik nyilvános mérkőzését. A jubileum alkalmából ugy bírókollégái, mint az egyesületek tünneplői fogják a jubiláns Jakobit, akit eddigi mérkőzéseiben, mint pártatlan és objektív játékvezetőt volt alkalmunk megismerni.

A Hakoah hetedik helyen végzett az osztrák bajnokságban. Bőszől jelentik: A bajnoki mérkőzések befejezést nyertek. Az utolsó mérkőzések eredményei a következők: Hakoah—Admira 2:2 (2:1). Amatör—Rudolfshügel 3:1 (3:0). Simmering—WAC 2:1 (2:0). A mérkőzések alapján az osztrák bajnoki ta-

bella a következőképen alakult ki: 1. Amatörök. 2. Vienna. 3. Simmering. 4. Admira. 5. Rapid. 6. Slovan. 7. Hakoah. 8. Sportklub. 9. Wacker. 10. WAC. 11. FAC. 12. Rudolfshügel. 13. Hirths. A két utolsó helyezett kiesett a bajnokságból.

A Haggibbor Medgyesen. A Haggibbor ma délután Medgyesen szerepel, az ottani Olimpia ellen. A Haggibbor valószínűleg a következő összeállításban szerepel: Rosenfeld—Wessel, Gombos—Odentlich, Klein, Edelstein—Rosenfeld III., Braun, Farkas, Rosenfeld II., Berman II.

Nyolc Hakoah-játékos hajózik át Amerikába. Bőszől jelentik: A Hakoah futballcsapatának válságában tegnap délután döntő fordulat állott be. Tegnap jött le ugyanis a játékosok szerződésének megújítása. Amint azt az Uj Keletben már ismertettük, a Hakoah vezetősége arra a meggyőződésre jutott, hogy a professzionizmus zsidó szellemet, hűséget és odaadást sem teremteni, sem pedig megtartani nem képes. Ezért azokat a játékosokat, akik nem tudák magukévá tenni a zsidó nemzet testi regenerációjának jegyében életre hívott Hakoah zászlajára írott eszméket. — minden további nélkül szólnak ereszti. Néhány játékos az amerikai turné folyamán olyan magatartást tanusított, amely arra indította a bécsi zsidó csapat vezetőjét, hogy Guttman, Eisenhoffer, Schwartz, Nemes és Grünwald szerződéseit még Csikágóban felmondja. Ezekhez csatlakoztak most Drucker, Schönfeld és Wegner I. is, akik maguk bontották fel szerződéseiket. Bir Drucker és Schönfeld ez év végéig a Hakoah-hoz vannak szerződésileg kötelezve, a Hakoah vezetősége elhatározta, hogy eltávozásuk elé semmilyen akadályt nem gördít és a jövőben csapatát lehetőleg saját nevelésű és klubhü játékosokból állítja össze. A „Wiener Morgenzeitung” rezignánsan állapítja meg ezekkel kapcsolatban egy elhibázott rendszer összeomlását és követeli, hogy a Hakoah ne aljon meg a megkezdett uton, hanem szakitson teljesen a professzionizmussal.

Hölgyeknek

nyáron a
RAPIDOL

hygienikus izadás elleni szer használata üdítés és jótétemény. RAPIDOL megakadályozza a hónalj, láb és kez-k tulerős izadását, erősíti a bőrsejtjeit és azt puhává és simává teszi. Diszkrét levendula illata van. Hatása tökéletes. Ára üvegenként 45 lej. Kapható drogériákban és gyógyszerárakban. Ha nem, ugy rendeljen családi csomagolásban három üveget utánvét mellett, ára 130 — lej. A szétküldés ebben az esetben teljesen díjtanul és portómentesen történik, a belföld bármely postahivatalához, **Farmax Braşov, Postafiók 53 utján.**

Vezérképvislet: **AMPHORA R.-T. Braşov.**

KÖZLEKEDÉS

— Rovatvezető: Dr. Schwarz Márton —

Az Uj Kelet a mai naptól kezdve külön rovatban számol be a közlekedés aktuális kérdéseiről és minden fázisáról, felölve ugy a vasuti, mint a postai, távirda- és telefon-ügyeket, valamint az aviatikát és az automobilizmust is. A közlekedésügy terén előforduló miadep újításról és a közönséget érdeklő eseményekről számolunk be új rovatunkban.

A Simplon orient expressz kerülő uton, Tövis—Aradon át közlekedik. Miután az ár- viz következtében Turnu-Severin és Orsova között a közlekedés megszakadt, a csütörtökről péntekre virradó éjjel közlekedő Simplon orient-expressz már kerülő uton, Predeal—Tövis—Aradon át közlekedett. Az állandó készenlétben és folyton dolgozó műszaki csapatoknak remélhetőleg ma sikerülni fog helyreállítani a megrongált vonalat és így a jövő héten az orient-expressz már a rendes utvonalon fog közlekedni.

Megszűnt a nemzetközi hálókocsi-társaság alkalmazottainak sztrájkja. Párisból jelentik: A nemzetközi hálókocsi-társaság alkalmazottainak egyrésze az alacsony fizetések megjavítása céljából közel egy hónapja már sztrájkba lépett. Az igazgatósággal hosszas tárgyalások után létrejött egyezség folytán a sztrájk most véget ért.

Hejyreállott a teherforgalom a torda—abruddányai vonalon. A torda—abruddányai vonalon tudvalevőleg az ár- viz okozta pályarongálás miatt már egy hete szűnhetett a teheráruforgalom, míg a személyforgalmat Cornesti—Abrudon átszállással bonyolították le. Legújabb értesüléseink szerint ezen a vonalon ugy a személy-, mint a teherforgalom már két nap óta helyreállott. Jelenleg a kolozsvári üzemigazgatóság területén csak a marosvásárhely—tekei keskenyvágányu vonalon van személy- és áruforgalmi korlátozás.

Vasuti és hajózási klubot létesítenek Bukarestben. Jonescu mérnök, az autonóm CFR-tanács tagja kijelentette az Uj Kelet munkatársának, hogy a közeljövőben megalakul Bukarestben a vasuti és hajózási klub. Ennek a klubnak a hivatása a tisztviselők közötti harmonia és kollégialitás ébrentartása mellett az lesz, hogy jóléti intézményeket létesítsen a vasuti alkalmazottak és tengerészek számára. A klub keretében gazdag szakkönyvtár fog a tagok rendelkezésére állni, tekintve, hogy külföldön már régóta fennállnak ilyen intézmények, a romániai klub keresni fogja az összeköttetést ezen külföldi klubokkal, amelynek eredményeképen remélni lehet a vasuti és hajózási személyzet értékbeli és kulturális nívójának emelését.

Az egyiptom—palesztinai kirándulásról. A kairói kirándulás rendezője közli a résztvenni óhajtókkal, hogy két tagja a végleges hajószersződés megkötése végett Marseillebe, illetőleg Gánuába utazott. A kiküldöttek visszaérkezése után a rendezőség részletesen közölni fogja a szükséges tudnivalókat és az indulási időt. **A résztvételi díj előreláthatólag 14—15 ezer lej lesz.** Jelentkezni már most lehet egyszerű levelezőlapra a következő címre: *Ex ussinea Cairo, Casuta Postala 135 Cluj.*

Luxusvonatot állítanak be Konstanca—Bukarest—Sinaia között. A CFR vezérigazgatósága legutóbbi szakértkezletén a vasutak villamosításának kérdésével kapcsolatban, — amelyre vonatkozólag Miculescu és Polian mérnökök adtak be újabb memorandumot és terveket, — elhatározták a nyári időszakban egy Konstanca—Bukarest—Sinaia között közlekedő luxusvonat beállítását. A terv keresztülvitelére tárgyalások folynak cseh és német gyárakkal a szükséges luxuskocsik beszerzéséről. Külföldön ugyanis napról-napra újításokat hoznak be az utazás kényelmének előmozdítására. Ezek közül említésre legméltóbbak azok az újítások, amelyek a háboru után keletkeztek, részint Amerikában a Pullmann-társaság vonalain, részint pedig a „Calais Mediterané Express”-társaság luxusvonatain. Az említett társaságok vonatainál közlekedő hálókocsik mellett, — amelyeknek berendezése minden kényelemnek megfelel és egy személyes fülkére van osztva — külön kettős és többszemélyes fülkére osztott társas hálókocsik is közlekednek. Ezek mellett külön társalgó- és dohányzótermek állnak az utazó közönség rendelkezésére. A társalgó- és dohányzótermek berendezése

Összesen tizenkét nap

választ el a nagy eseménytől!

100 leiert egy 50 lóerős „Benz” luxuskocsi	
100 „	25.000 lei
100 „	10.000 „
100 „	5.000 „

100 esetben a sorsjegy ára.

Huzás napja a clujl Primarián július 15, d. u. 3-kor.
Összes nyeremények bármint illetéktől való mentességét garantálja a sorsolást rendező „Kolozsvári Gazdák Hiteleszövetkezete” Cluj, P. Cuza Voda 10, ahol 109 lei 25 bani előzetesen beklódt: pénzösszeg ellenében a huzást megelőző utolsó napig postai rendelések is eszközöltnék.

Weisz Adolf *urlszabóságát áthelyezte* **Calea Regelo Ferdinand 17. sz. alá**

le
RAX
anítások
adikártalanítás
k likvidálását,
szerződésnek vég-
ben v.l. ak.
előp a kolozs-
ka volt orvos
első emeleten
g. Telefonszám
árait a kvóta
l jelentik: Az
berándorlási
állapotban. Eb-
473 magyar,
gárt engednek
Berlin kül-
német fővárost
s isialis médra
ek csupa fiatal
z első gjlkos-
nyon követ-
n keresztül ve-
násik két álde-
kicsodák, de
yok. A readóri
egyik esetben
tívek egy idő-
idő óta remii
bukaresti ör-
k megnősü-
rada Fanani
ama já szódott
vesével több
venlőtte me-
nak érdekes
rium szigoru
ügyben és a
nok vezeté-
meg. A had-
násra jutott,
t nőstüni, de
kes osztálya
ngedélyt, jól-
bl kötelezett-
hozzátartozói
ügyminté-
annyira elke-
zett életével.
érumát. Sean
zációs felfede-
zés lényege
ott injekcióval
edezés, amely
nk még nem
udonki tudja,
a Haggibbor
ra, ami ju
fog lezajlani.
rhára várja a

Cal. Motilor
fon 877

Csuz, reuma, kősvény és vesebaj ellen

biztos gyógyulást talál Bizusán. (Büdöspatak, Kolozsvár-Nagybányai vonal). Vasúti állomás a fürdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olcsó keresztény és zsidó ellátás. Elsőrangú pihenőhely, fenyves sétányok, kirándulóhelyek. Naponta tér- és tánczene. Állandó orvosi felügyelet. Nyitva május 15-től szeptember 15-ig. Elő és utószobában kedvezményes árak. Előjegyzéseket elfogad: **bizusai fürdőigazgatóság.** Posta: Ieanda-Mare.

A legnagyobb fényűzéssel, a legkényesebb izlésű milliomosok igényeit is kielégíti, akik hosszabb utazásuk alkalmával a luxusvonatokhoz beosztott fűrdőkocsikban fellelhetik a párisi raffinériával és izléssel berendezett gőz- és kádfűrdőket is. Külön kell megemlékeznünk a Havanna és Kuba szigetek közlekedő „United Railways of Habana” és a „The Cuba Raibroad” vonatairól, amelyek kocsijai a dollárkirályok és negyvilági nők luxushoz szokott izlésének megfelelőleg fantasztikus kényelemre készültek. Ami pedig az e vonatoknál közeledek ételezőkocsikat illeti, egyenesen mesebeliek, különösen este, mikor a pazarfényű villamoslámpák felgyulnak, hasonlónak lesz a legfényesebb világvárosi étteremhez. Természetesen ezen kocsik két és félméterrel szélesebbek a mi vonalainkon közlekedő Pullman-kocsiknál. A fentemlített luxusvonatok Havanna és Santiago de Cuba között hetenként egyszer közlekednek.

Select-mozgó

Ma lesz a legnagyobb és legelegánsabb **Maë Murray** filmbemutatója

A párizsi baba

híres komédia
Monopol Metro Goldwyn film
Hétfőtől kezdve rep. izbe

A Notre damel toronyőr

Urania-mozgó

2 napig kerül bemutatásra **Isten hozott Malee (Buster Keaton)** legsikerültebb vígjátéka
Monopol Atlantic film

Apollo-mozgó

CIKLON
nagy Cow-boy dráma 5 felvonásban

Kérje

mindenhol **Dreher-Haggenmacher sörgyártmányait!**

Márciusi világos

Dacia extra special.

Bavaria dupla maláta.

Zsoldos tanintézet

Az ország legrégebbi és legjobb előkészítő tanintézete. Teljes anyagi felelősség mel ett készít elő középiskolai magánvizsgákra, **érett-ségi** vidéki tanulókat is.

Budapest, VII., Dohány-u. 84. Tel. I. 124-47.

KÖZGAZDASÁG

Zürichben katasztrófálisan zuhan a lira

A francia frank 1385-re javult

(Zürich, július 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap megindult a frankjavulás. A frank tegnap délután 1385 ös árfolyamot ért el, ma reggel 1370 re süllyedt, délben azonban újra elérte az 1385 öf. Az olasz lira katasztrófálisan zuhan. A nagy árfolyamesés okát nem lehet megállapítani. A keleti valuták piacán a lej 250 franc-os kurzuson állapodott meg.

Uj rendelet a forgalmi adó általanybani fizetéséről

(Cluj-Kolozsvár, július 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A pénzügyminiszter ma újabb rendeletet hozott ki a kiskereskedők és kis iparosok forgalmi adójának egy összegben való behajtásáról, amellyel véglegesen szándékozik rendezni a helyenként különfelképen alkalmazott adóbehajtás kérdését. A körendelet megállapítja, hogy a kizadókknak tekia endők azok a kereskedők, iparosok, vagy más foglalkozásnak, (olyanok, akik egyszázalékos adót fizetnek), — tekintet nélkül arra, hogy falvakban, vagy városokban laknak, — akiknek az évi forgalma nem haladja meg a négyszázezer lejt. Kivételt képeznek azok a szövetkezeti és más alapon működő társaságok, amelyeket működésüknél fogva a törvény arra kötelez, hogy rendszeres könyvvezetésük legyen.

Azoknál az adózóknál, akiknek rendszeres könyvvezetésük van, a forgalmi adó az össz-forgalom általanya alapján fogják az adóátalányt kiróni az 1925 január 1. és 1926 január 1. között vezetett speciális regiszterek alapján. Ha ezek az adózók 1925 január elsője után kezdtek meg tevékenységüket, de legalább már három hónapja működnek, az adót ezeknek a hónapoknak a forgalmi átlaga alapján fogják megállapítani.

Azoknál az adózóknál, akiknek nincsen rendszeres könyvvezetésük, zem speciális forgalmi regiszterük és nincsen a kereskedelmi törvényben előírt bevételi jegyzékük, a forgalmi adó összegét a következő módokat szerint fogják megállapítani:

1. Olyan üzleteknél, amelyekben az élelmiszereket kisére, bármilyen árut árusítanak, a bruttó bevételei ötszörösét veszik alapul az ellenőrző bizottság megállapításai alapján.
2. Élelmiszerüzleteknél, fűszerüzleteknél, más szakszakszoknál, stb. a bruttó jövedelem négyszerezését veszik alapul.
3. Az olyan iparosoknál, akik munkásokkal dolgoztatnak és üzlethelyiségük is van, amelyben saját anyagot dolgoznak fel, a bruttó jövedelem kétszerese szolgál adó alapul.
4. Az olyan iparosoknál, akik üzlethelyiséggel rendelkeznek és munkásaikkal mások által beszerelt anyagokat dolgoznak fel, a bruttó jövedelem egyzszerezésétől háromszorosáig számítják ki az adóalapot.
5. Az olyan iparosoknál, akik maguk dolgoznak és a mások anyagát dolgozzák fel, pusztán a bruttó jövedelmet veszik adó alapul.

Az egyéb foglalkozásuk (mosóház, stb.) adóját a 4. és 5. pont alá eső iparosoknál alkalmazott eljárással állapítják meg. Ott, ahol a bizottság csak a tiszta jövedelmet tudja megállapítani, ott a forgalmi adót az 1. 2. 3. és 4. pontokban előírt szorozósámat alkalmazják. Amennyiben az így kalkulált össz-forgalom nagyobb összegű, mint a regiszterekben feltüntetett összeg, az érdekeltet igazoló okmányai alapján a pénzügyi adminisztrátor az ilyen eseteket az évi adóhivatásbizottság elé terjesztheti, amely az adóalapot leszállíthatja. Ha ez a bizottság történetesen nem működne, a pénzügyi adminisztrátor egymaga is megállapíthatja feltételeken az össz-forgalmat, amelyről azonban a bizottságnak kell véglegesen döntenie. Ha a regiszterekből megállapított forgalom nagyobb összegű

volna, mint az, amelyet a fenti eljárások bármelyikével értek el, a regiszterekben feltüntetett összeget veszik adó alapul.

A fenti rendelkezéseket csak az adózó felkérésére alkalmazzák. A kérvénynek, amelyet az illetékes adóhivatalhoz kell benyújtani, tartalmaznia kell az adózó nyilatkozatát, hogy általanyban akarja megállapítani a forgalmi adóját. A kérvényben fel kell tüntetni az össz-forgalmat is. A kérvények benyújtási határideje erre az évre jelen rendelet közzétételétől számított huszonöt nap, a következő években pedig január hónap. A kérvényeket visszavonni nem lehet és az adózó köteles azt az adót megfizetni, amelyet megállapítanak neki. Ha a kérvényben feltüntetett össz-forgalom nem felel meg a tényeknek, az adóalapot a fent ismertetett 2. pont alapján fogják megállapítani. Az ilyen kérvények alapján kivetett adó definitív jellegű és a következő hónap elsőjén már életbe is lép. Az adótételeit évvégéig nem lehet megváltoztatni. A következő év elején azonban új-tól megállapítják az adóátalányt az egész esztendőre.

Az adóátalány havonta fizetendő a törvényben megállapított terminusra. Kivételt szokkal lehet tenni, akik havonta huszonöt lejnél kevesebb forgalmi adót kötelesek fizetni. Ezek az adózók háromhavonként is fizethetik adójukat.

Ma lesz a Kereskedő Tanács kolozsvári osztályának közgyűlése. Ma, július 20-án, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja meg a Sfatul Negustoresc kolozsvári osztálya évi rendszeres közgyűlést saját helyiségében (Sir. Memorandului, volt Unió-utca 6). A közgyűlés tárgysorozata a következő: elnöki megnyitó, jelentés a Sfatul mult évi működéséről, az 1925. évi zárszámadás, felmentvények megadása, az 1926 évi költségvetés, számvizsgálók választása és esetleges indítványok. Tagdíjhátrálokban lévő tagok a közgyűlésen aktív részt nem vehetnek.

Iparpártolási kedvezményt kaptak a legfőbb iparügyi bizottság javaslatára, a következő erdélyi vállalatok: Bergel G. kocsikenőcsyára, Brassómege, Victoria butorgyár Viesel és Auricht Árad, Kenderesi Lajos butorgyára Árad, Joachim József és Társa műmalom Temes Torontálmege.

Meghosszabbították a petróleumkoncessziók igazolásának terminusát. Bukarestből jelentik: A petróleum koncessziók igazolásának terminusát január elsőjéig meghosszabbították.

Akcio a külföldi csekk bankkezelési illetékének eltörlésére. Mintegy három hónappal ezelőtt az erdélyi és bánati pénzügyintézetek elhatározták, hogy ügyfeleiktől a külföldi csekk után kezelési illeték címén a csekk értékének egy-nyegyed százalékát felszámítják. Ez ellen a kereskedők és iparvállalatok akciót indítottak, amelybe a temesvári Kereskedő-Egyleten kívül most az összes erdélyi és bánati gazdasági testület bekapcsolódott. Az érdekeltek remélik, hogy sikerülni fog egy közeli értekezleten meggyőzni a bankokat a kezelési illeték felszámításának jogosulatlanságáról és így a pénzügyintézetek az illeték felszámításától eltekintenek.

Nyilatkozat. Tájékoztatás végett közöljük, hogy az Erdélyi és Bánági Nyomdaipari Szövetség kolozsvári kerületének tagjai megállapodtak abban, hogy a mai naptól kezdődően a mélyen tisztelt

1 klg. Hochglanc massza leu 40
1 klg. Barna massza . . . leu 60

Megrendelésre utánvétellel küldi **Astor Iparvállalat, Oradea, Str. da Cogalniceanu No 2.** Mintákat díjmentesen küldünk.

telt megráron fogjátásra, melyvényben v. közönséget tévedésektől nek a nyolanságát elrendeli me nyomda ugrinti áron egyszéges á biztosítja zönség legy a nagy jele kultura eszben a mai felesleges, minden nyoárszabás sze egyben azt csak készpélozsvárt, 19égi Nyomda-bó Ferenc

A régi zárór A temesvári kereskedőgyűttes küvármegyei eléje, hogy tériumban a tessék vissz az irányban különösen izben lépése r-tet is tett köldöttség temesvári kezerint az u olyan részei A nagyváradi tere helyzett házak, még faktus jók terjesztést emrtén az é az ügyet.

A lej 280 1870 Budapestban —, Kolozsvár után a mai p A lej a p Az árfolyamo Bécs 30-20-330-332, P 41-85 Newyork 1055 Milánó 7 Zürich. Z 207-50, Newyork 1895-00, Milán pest 72-30, Bel 250-00, Varsó Bukarest 51 20, London 7 65, Zürich Brüsszel — Bukarest. marka 50-00, ie sterling 1040, 40-00, olasz 3 80, dollár 21 schilling 30-00, 6 30, belga fran

SZINHAZ MŰVÉSZET

MAGYAR SZINHÁZ

A színházi irók és művészek

A vilnai művész-társulat vendégjátéka.
 Olyan grandiózus művészi eseményt hirdet a jövő hétre a magyar színház, ami öt évtizedekre visszameleg is eligali, és elitelt a műsrt. A világ egyik legökéletesebb művész-társulata, a vilnai együttes fog lejönni Kolozsvárra, hogy öt esti és egy délutáni előadás keretében gyönyörködtesse a miért kö. ö. séget. Az egész személyzet, egy nagy teljes színház, fog Kolozsvárra érkezni, saját felszereléssel, díszleteikkel. A vendégjáték színdán este kezdődik. Az előadások 9 órákor kezdődnek, kivéve szombatn este, amikor feltíztor kezdődik a vilnaiak előadása. A helyek árai természetesen fölvesztésig utánaosztják; ezután a csomagos előadások 9 órákor kezdődnek, de ezen az előadásokon a helyek árai természetesen fölvesztésig utánaosztják. Vasárnap délután félhárom órákor is tartanak előadást a vilnai színház, de ezen az előadásokon a helyek árai természetesen fölvesztésig utánaosztják. Jegyek a magyar színház pénztáránál az összes előadásokra válthatók.

Vasárnapi előadások. Vasárnap három előadás lesz a színházban. Délután félhárom órákor gyermek-előadást tartanak és a Hamupipőke körül színe, utána szállított helyekkel a Franqui á játékok, este pedig a Csókos aszonyt Pintér Bóskével a cimszerepben. Mimi Schorp új táncokat mutat be.

Postás fiú és huga. Egyik legmulatságosabb régi operát repizára készül a színház operat együttes a Postás fiú és huga-ra. Hétfőn és kedden játszik ezt a kedves és mulatságos operettet, melyben Pintér Bóka és Inász Aladár játszik a két főszerepet.

Magyar színház esti műsora

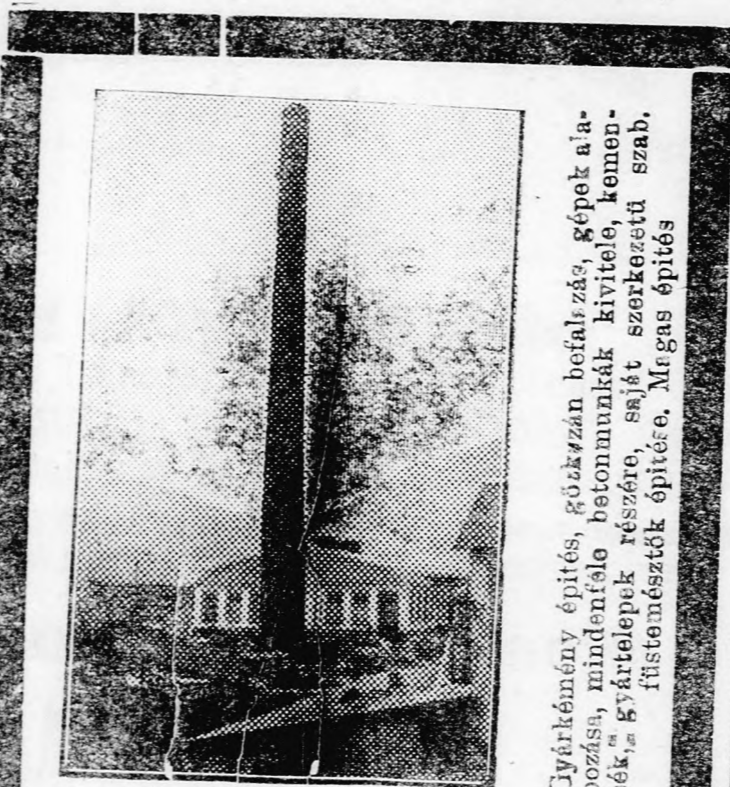
Vasárnap fél 3-kor: Hamupipőke. (Gyermekelőadás igen olcsó helyekkel. Sorozatszám 456.)

Vasárnap d. u. 5-kor: Franquita. (Szállított helyekkel. Karácsonyi Hível, László Andorral, Inász Aladár 1. Sorozatszám 457.)

Vasárnap este 9 kor: Csókos aszony. (16-odszor. Mimi Schorp új táncival. Pintér Bóskével, Inász Aladárval. Sorozatszám 458.)

Hétfő: Postás fiú és huga. (Operett-repriz új betanulással és új színponttal. Pintér Bóskével, Inász Aladárval. Utolsó premiérbérlés 70 sz. Sorozatszám 459.)

Kedd: Postás fiú és huga. Sorozatszám 460.)

Gyárkémény építés, gázkazán beállítás, gépek állás, pozíció, mindenféle betonmunkák kivitelezése, kőművesek, kőfaragók részére, saját szerkezeti szab. fűtőműszerek építése, Magas építés

Eggenberger építési vállalat, Brasov
 Weisz Mihály-u. No 15.

Telefon 737

Hirdessen az Új Keletben!

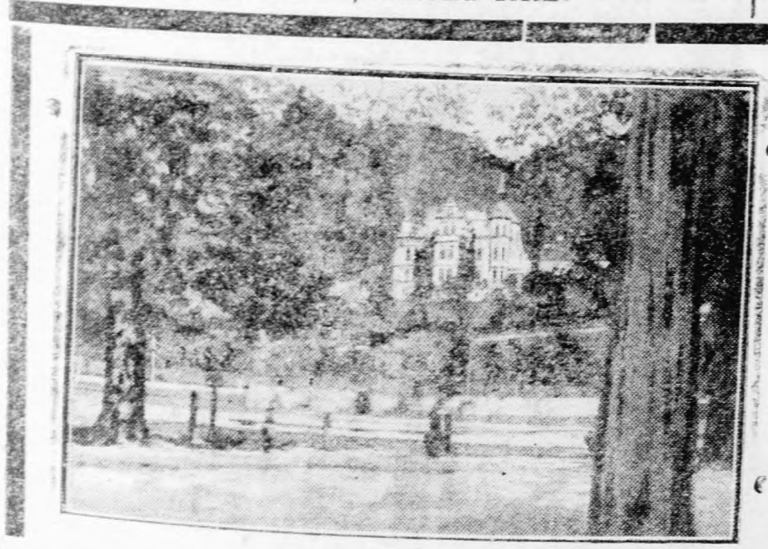
Dr. Negrila-féle SZANATORIUM

sebészeti, nőgyógyászati és szülészei betegek részére.

Szabad helyek eseté más betegeket is felvesz, kivéve a ragályos és elmebetgeket

Dr. Negrila Valer, sebész-főorvos

Brasov, Fellegváros 7. a.
 Telefon 740

telt megrendelők nyomtatvány-szükségletét egységes áron fogják elkészíteni. Erre az egységes árszámításra, mely az egész ország rész területén már érvényben van, azért volt szükség, hogy a fogyasztók közönséget az árbeli eltérésektől, a kalkulációs tévedésektől, túlszámításoktól megóvjuk, a közönségnek a nyomdai árakkal szemben tanúsított bizalmatlanságát eloszlassuk és lehetővé tegyük, hogy bárhol rendeljen meg a közönség a nyomtatványait, minden nyomda ugyanazon a pontos és szolid számítás szerinti áron vállalja és végezze el a munkát. Az egységes árszabás a legminimálisabb üzleti hasznot biztosítja részünkre, mert tudatában vagyunk a közönség legyöngyült teherbíróképességének és annak a nagy jelentőségnek, amit a nyomdai ipar, mint a kultúra eszköze képvisel. E megállapodás értelmében a mai naptól kezdve árajánlatot kérni teljesen felesleges, mert biztosítjuk a közönséget arról, hogy minden nyomda az árakat szigorúan az egységes árszabás szerint fogja felszámítani. Szövetségünk egyben azt is kimondotta, hogy a nyomdák munkát csak készpénz fizetés ellenében vállalhatnak. Kolozsvárt, 1926 július hó 1-én. Az Erdélyi és Bánsági Nyomdai Szövetség kolozsvári kerülete: D. B. Ferenc, elnök. D. Zsa. Andor, titkár.

A temesvári kereskedők akciója a régi záróra érdekében. Temesvárról jelentik: A temesvári kereskedők társulatának, továbbá a kereskedelmi alkalmazottak egyesületének együttes küldöttsége tegnap felkereste Bogdan varmegyei prefektust. Azt a kérést terjesztették eléje, hogy interveniáljon a munkaügyi miniszteriumban az iránt, hogy július 15 ke után lépjen vissza a régi záróra rendeletet. Ebben az irányban különösen a bánsági képviselők és különösen Toraya Gyula szenátor már több ízben lépéseket tettek a prefektusnál, aki ígéretet is tett a kérdés kedvező elintézésére. A küldöttség súlyos panaszokkal illette Botez temesvári kereskedelmi felügyelőt, aki állításuk szerint az ugynevezett hetivásári zónát a város olyan részeire jelölte, ahol nincsenek üzletek. A nagyváradi zónát pedig a katonai gyakorlóterre helyeztette. Ezen a területen pedig sem házak, még kevésbé üzletek nincsenek. A prefektus jóakarattal fogadta a küldöttség előterjesztését és megígérte, hogy tehetőségéhez mérten az érdekeltek javára fogja elintézni az ügyet.

TÖZSDE

Július 3-án

A lej Zúrichben 25000—25000, Párisban 1870 Budapestben —, Bécsben —, Prágában —, Berlinben 202.

Kolozsvár. A tegnapi élénkebb forgalom után a mai piacot teljes ültelenség jellemzi. A lej a zúrichi utózárlat is 250 nel jegyzi. Az árfolyamok a következők:

Bécs 30-20—30 60, Prága 6-35—6 40 Budapest 330—332, Páris 5-75—5-80, Zúrich 41 70—41-85 Newyork 215 00—216-50, London 1045—1055 Milánó 7-75—7 80.

Zúrich. Zárlat: Berlin 123-00, Amszterdam 207-50, Newyork 516 62, London 2513-75, Páris 1895-00, Milánó 1802-00, Prága 1530-00, Budapest 72-30, Belgrád 914-50, Bukarest 250 00—250-00, Varsó 42-00, Bécs 73-10.

Bukarest. Devizák: Páris 5-70 Berlin 51 20, London 1049 00, Newyork 215 50, Milánó 7 65, Zúrich 41 50, Bécs 30 50, Prága 6 35 Brüsszel — Budapest 30-50.

Bukarest. Valuták: Napoleon 820, német marka 50-00, leva —, török lira 110, font sterling 1040, francia frank 6-00, svájci frank 4-00, olasz lira 7-50, drachma 2 75, dinár 3 80, dollár 215-00, lengyel forint —, osztrák schilling 30-00, magyar korona 30-00, cseh korona 6 30, belga frank —, holland forint —.

Mivel a régi Franck-dobozunkat sokan megtevesztésig utánaosztják; ezután a csomagos előadások 9 órákor kezdődnek, de ezen az előadásokon a helyek árai természetesen fölvesztésig utánaosztják. Vasárnap délután félhárom órákor is tartanak előadást a vilnai színház, de ezen az előadásokon a helyek árai természetesen fölvesztésig utánaosztják. Jegyek a magyar színház pénztáránál az összes előadásokra válthatók.

Vállaljuk a felelőséget azért, hogy az új csomagolás az eddigi közkedveit elsőrangú Franck-Küvé-pótlékokot tartalmazza.

HEINRICH FRANCK SÖHNE & A. R. BUCUREȘTI - BRAȘOV.

Üvegesizolás!

Butor- és fali tükrök 2-8 mm. vastagságban, minden méretben és kivitelben, u. m. sarkos, ovál és barok. Fian-tükör 2 mm. vastag, eredeti táblákban és kivéva. Autóüveg. **Tükörjavítás** Üveg részbe foglalása művészi kivitelben. Tükör és tükrüveg-raktár. — Hajlítot üveg.

„VENUS” üvegesizolda és tükörgyár, Friedrich & Co. közhersell társaság, Schneidergasse No 4, Sibiu.

Kuláns kiszolgálás. Előnyös szállítás.

lira

A frank újra el lehet meg-

sok bárt feltűnt-

dózó fel amelyet ani, tarát, hogy forgalmi az ős-2-étételétől években szavonni az adók ki. Ha a nem felel ismerteti. Az definitív ár élette bet meg- ban új- gész esz-

törvény- szokkal lejél ke- i. Ezek etik adó-

s kolozs- a, július rtja meg álya évi (Sr. Me- közgyűlés megnyitó, séről, az megadása, k válaszbátrák részt nem

kaptak a a követ- sikencős- ar Viessl utorgyára lom Te-

tróleum- sát. Bu- ság igazo- egbes zab-

bankkeze- egy három szintezetek i cekekének egy- n a keres- amelybe most sz- lettek bele- y sikerülni a bankokat alatlanság- számításától

köszölk, ri Szövet- podtak ab- lyen tisz-

APRÓHIRDETÉSEK

Egyzetű! Középnél egy szó 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 49 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

Ajánlok erdélyszerte elismert legjobb és áladó n frissen olvasztott **שירי טהור** tiszta LIBAZSIRT saját export bődönömben 10 kg.-tól feljebb 4 125 lej frankó, a pénz előzetes beküldése mellett. Visszonteladókna árenged ény és az összeg 10% a előre leküldendő. Friedmann Sámuel Oradea, Strada Cuza Voda 6

נייע ערפינדונג

WEINSTEIN & FRIEDMANN
Verlags-Buchhandlung in **CLUJ**

„חומשים של נערים”
חומש רש"י תרגום פיר
יעדע וואסע סעפערטאט געבונדען
וויא איינע געוואהנליכעס שוואהעפט מיט
שאהנע גראסע ריינע בוכשטאבען געדרוקט
דעטאלירט נור 5 לעי פער שטיק
ווידער-פערקויפער ווערדען געוויכט!

HUNWALD

Cluj, Str. Vlahutai (völl Belyai-u.) 3. Telefon 147

Üvegcsiszoló és tükör-
gyár. Ébálatveg raktár
és ávegezési vállalat.
Ébás tükörök újrafon-
dozása 100%

Hebe fűrdőben, Román-
szentgyörgyön. szobák
konforttal berendezve,
szállodában és villákban
megrendelhetők. Léka
1288

Legelőbb bevásárlási forrás!

Anton Rosenzweig
Alapított 1890 Cluj, Szé-
chényi-tér 37-33 (Saját ház)
ערסטע רומאנישע ספרים
גראס-האנדלונג אונט
טלית מאכריקטעדיע
Heber könyv és
rituális cikkek nagykeres-
kedése. 1358

Könyvelő-, levelező-,
gépítő, az összes irodai
teendőben jártas, 5 évi
gyakorlattal, szombat be-
tartásával állást keres,
esetleg főn pra is. Cim a
kiadótan.

Eladó esetleg augusztus
1-re kiadó Honvéd-u. 35
sz. alatti három szobás
minden komforttal ellátott
teljesen új kertes telek.
Értekezhetni Honvéd-u.
22.

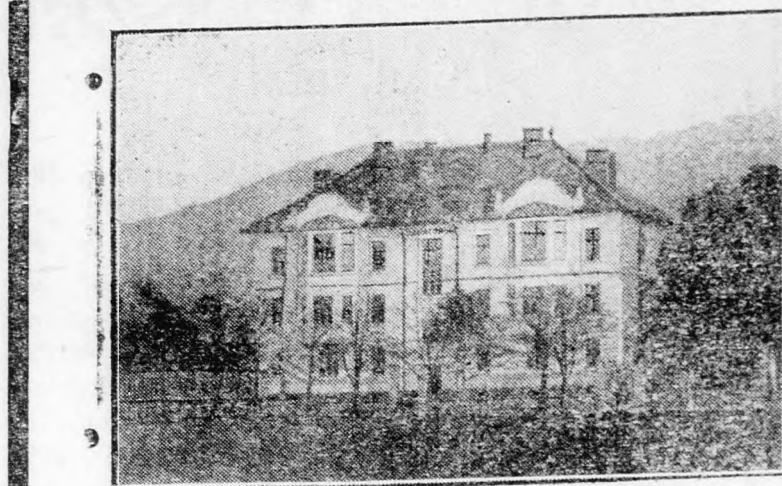
Preciziós

fogaskerékek

készítése autókhoz és egyéb gépek-
hez garancia és **olcsó ár** mellett.

Szabó János

Cluj, Str. Jasi'or (Nagyszamos) No 2.

Dr. LEONHARDT és Dr. FLECHTENMACHER SZANATORIUMA BRASSÓ—BRASOV

Kut utca 42 e, T. lefon 150 szám.

Ujjonnan épült modern gyógyintézet, mely-
ben elsősorban sebészeti nőgyógyászati-
és szülészeti betegek fogadtatna, de ra-
gályos és elmebetegek kivételével minden-
nemű más beteg is. A sanatórium a fő-
pályaudvartól néhány perc alatt elérhető.

Modern sebészeti felszerelés külön aszeptikus és aszeptikus műtőtermekkel. Röntgenintézet (átvillá-
gítás, fényképezés, kez lés) Modern villanykezelés a legújabb gépekkel (Diathe mia, Kvarcz-
és Sollylampa, villanymassze, Galvanisatio, Faradisatio, villany hőfürdő, endoskópia, stb.). Lift.
Eledrendű ell t e Három betegosztály. Szegényeknek kedvezményes árak. A betegek az állomástól
és a városból a sanatóriumba való szállítását az intézet vállalja. Vezető orvosok és tulajdonosok:

Dr. Leonhardt János
a segesvári kórház volt igazgató
sebész-főorvosa.

Uj. dr. Flechtenmacher Károly
volt klinikai tanársegéd és volt brassói sebészeti
sanatóriumának vezető orvosa.

Természetes ásványvíz.

VICHY

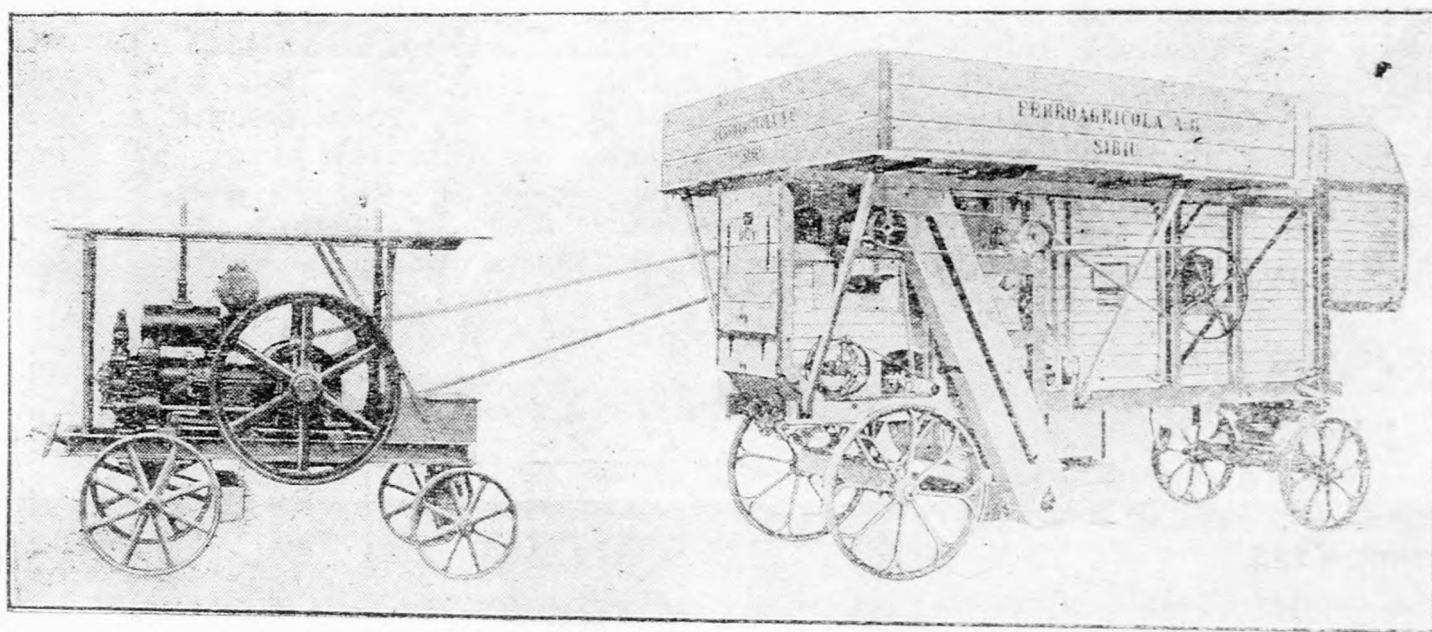
Ovakodjunk az utánzatoktól.

A francia állam forrásai:

Celestin bevált: csuznál, hólyagbántal-
máknál, cukorbetegség, izü-
leti fájdalmaknál.
Grand-Grille kitűnően használt
májbántalmaknál.
Hopital gyomorfájdalmáknál.

Vichy-Etat só lugsavas, emészthető viz házikészítése
Vichy-Etat pastilák evés után elősegítik az emésztést

Menyasszonyok figyel-
mébe! Eladó 1 ágyas itó,
2 függöny Richelieu és
angol madsira kézimunká-
val. Megtekinthet este
7-től és vasárnap d. e.
10-1-ig Fellegvári-ut 9
jobbra II-ik ajtó.

Saját bevált gyártmányu **motoroséplőkészleteket** versenyen kívüli áron és
kedvező fizetési feltételek mellett azonnal nagyszabeni raktárról szállít
Ferroagricola mezőgazdasági gépgyár Rt. **Sibiu-Nagyszabeni** Só-utca 35—37
Ajánlatok, utazóink látogatása, valamint bemutatás díjmentesen!

Sajtkészítők

figyelmébe. A leg-
kötűnőbb sajt a
schweizeri tej-
oltóval készül. Ha-
tásos, nem romlan-
dó készítmény. Eg-
ger & Co R.-T. ve-
gyészeti gyár, Cluj

Eladó egy alig használt
modern ebűdlo és magyar
kiállító művészektol olaj-
festmények. Egyetem u.
3. III. 3.

Olcsó cipbárusítás!

GONDA TESTVÉREK

cipő-üzárában Cluj, Calea Regele Ferdinand 25. Főpostával szemben

Csak rövid ideig, üzletátalakítás miatt mélyen leszállított árak.
Győződjön meg személyesen olcsó árainkról. Női vászoncipő 230.—től

Hirdessen az Új Keletben

Egy 45 HP 6 üléses

LUXUSAUTÓ

Benzgyártmány téli nyári carosseriával
kötűn állapottban

eladó.

Értekezhetni Str. Moldovei (Varga-u.) 4.
„Dacia” építési anyagraktár. 1300

A világ szenzációi az IDEAL

filc-kalapjal.

Szalmakalapot minden elfo-
gadhato árban árusit az

IDEAL

kalapszalonn. Formálások 48 óra alatt készülnek
Cluj, Calea Regele Ferdinand 8.

székeszt.
vivalat é
Koloze
Pop (Bra
Tele
Semk. és h
977, 228
No. H. Sz.
Egy szám ár
és vidék
Könyveszter

1926 július

A bukare
szemitzimus
mában a sze
lakozik Nie
torrá választ
emelte szavá
közsegek szö
főrabbit vála
jogilag biztos
azzal áll elő,
laul élvezi
követeli mar
dig rerdban
vántul"-nak
zeimeit és me
állítólag a ne
hivatalosa, mi
zeidóság ellen

Ezuttal sz
hogy a „Cuv
len írott cikke
amelyet állító
zsidó személyi
főrabbi ellen.
ket írja:

„Eltekint
személyiségek
gumentumaitó
jogosnak tetsz
amely lehető
egyen megvál
hoz csatolt ab
merover, aki
a szenátusban
nistákat is re
hogy e két m
találna — tul
polgár.

Niemerover
országban szü
lizálási törvény
nyerje, mert,
háboru és meg
védelme alatt
midőn egy har
dült a román

Sajnos, e pil
ban ellenőrizni
nek látszó vád
hogy ez az at
legvakmerőbb t
években dolgo
ország egyik be
ismert felekeze
vezető személyi
messe kiemelke
sem válogató
közül és talán
szemitzimus tört

Ami a konkr
győződjönk arról
azok, akik a „C
nak adatokkal
addig nem tud
Nem. Nem tudju
az országban „
akik saját népü
gyalázatos és v
medhettek.

Igaz, Niemer
van egy szépségh
össz zsidósága,
jelölték őt a szer
mindenekelőtt és
problémája, amel
nyal nem kívánk
Es erről talán leg